

LES PORTES DEL MAR

Un recorregut
pels ports
d'interès
general de les
Illes Balears

Las puertas del mar

UN RECORRIDO POR LOS PUERTOS DE INTERÉS GENERAL
DE LAS ISLAS BALEARES

Ports de Balears

Autoritat Portuària de Balears

LES PORTES DEL MAR

Un recorregut
pels ports
d'interès
general de les
Illes Balears

Las puertas del mar

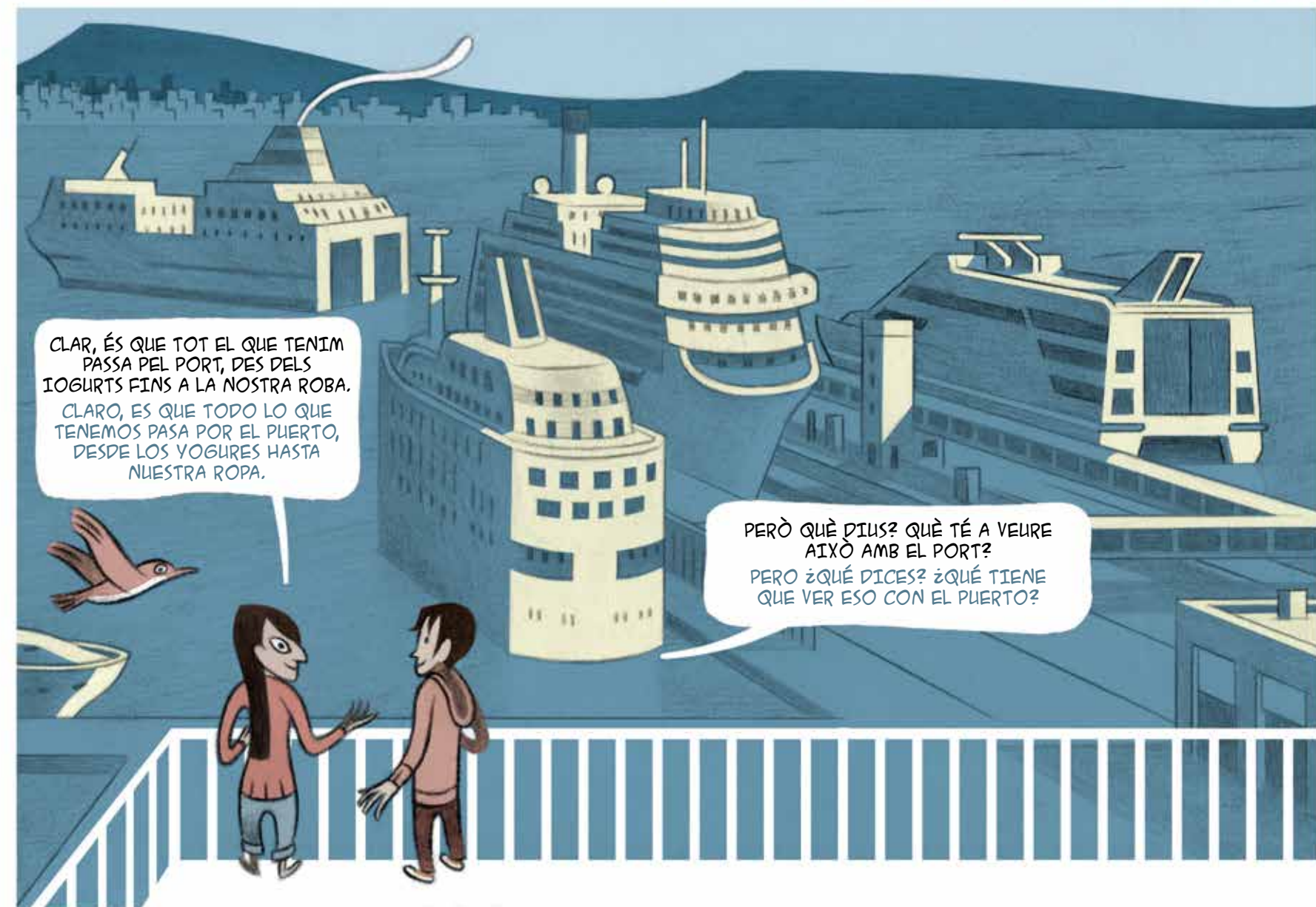
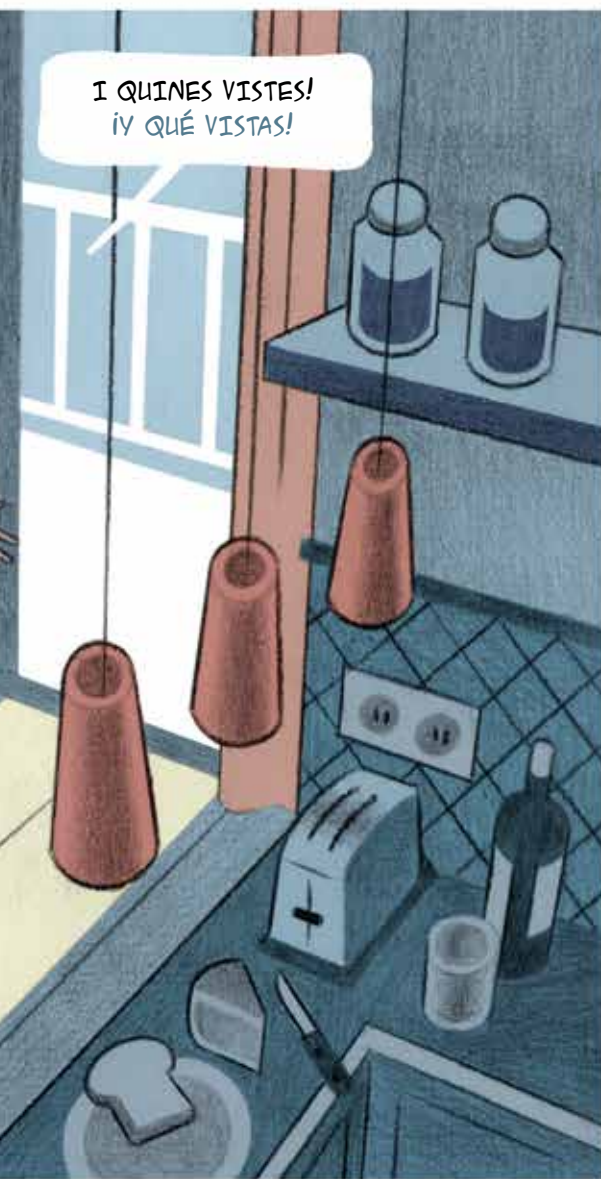
UN RECORRIDO POR LOS PUERTOS DE INTERÉS GENERAL
DE LAS ISLAS BALEARES

Ports de Balears

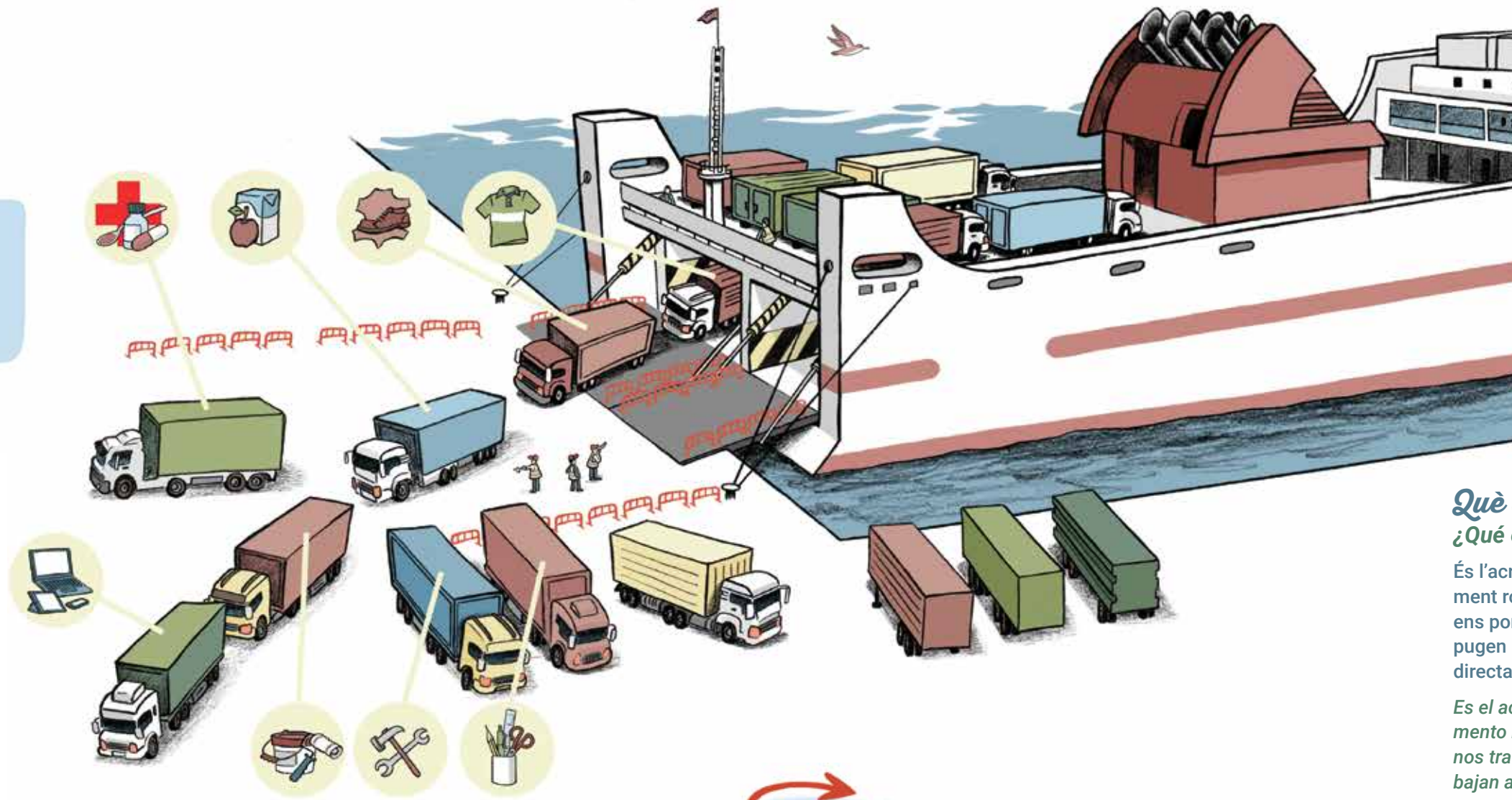
Autoritat Portuària de Balears

VIVIM EN ILLES I DEPENEM DE L'EXTERIOR.
VIVIMOS EN ISLAS Y DEPENDEMOS DEL EXTERIOR.

EL 90 % DELS ALIMENTES QUE CONSUMIM ARRIBEN PEL MAR.
EL 90 % DE LOS ALIMENTOS QUE CONSUMIMOS LLEGAN POR EL MAR.

IGUAL QUE EL 99 % DE LES COSES, LA NOSTRA PRODUCCIÓ ÉS MÍNIMA.
LO MISMO QUE EL 99 % DE LAS COSAS, NUESTRA PRODUCCIÓN ES MÍNIMA.

L'Autoritat Portuària de Balears és l'organisme públic que s'encarrega de gestionar els ports d'interès general de Palma, Alcúdia, Maó, Eivissa i la Savina, així com també els fars i molts altres senyals marítimes.

La Autoridad Portuaria de Baleares es el organismo público encargado de gestionar los puertos de interés general de Palma, Alcúdia, Maó, Eivissa y la Savina, así como también los faros y muchas otras señales marítimes.

Per què necessitem els ports?

¿Para qué necesitamos los puertos?

Cada mañana arriben als ports de les Illes centenars de camions carregats amb tota mena de productes: aliments, medicines, roba, mobles, vehicles, combustible... que tornen pràcticament buits al seu punt d'origen a partir del migdia. Aquest sistema de transport de mercaderies es coneix com ro-ro.

Cada madrugada llegan a los puertos de las Islas cientos de camiones cargados con todo tipo de productos: alimentos, medicinas, ropa, muebles, vehículos, combustible... que regresan prácticamente vacíos a su punto de origen a partir del mediodía. Este sistema de transporte de mercancías se conoce como ro-ro.

Què és el ro-ro?

¿Qué es el ro-ro?

És l'acrònim en anglès de roll on roll off, és a dir, 'cargament rodat'. Així s'anomena també el tipus de vaixell que ens porta camions amb tota mena de mercaderies que pugem i baixem a través de rampes i que després circulen directament a les seves destinacions.

Es el acrónimo en inglés de roll on roll off, es decir, 'cargamento rodado'. Así se llama también al tipo de barco que nos trae camiones con todo tipo de mercancías que suben y bajan a través de rampas y que después circulan directamente a sus destinos.

Sabies que... ¿Sabías que...

... els cotxes, els fanals i fins i tot el quitrà de les carreteres han entrat a les Illes pel port?

... la majoria dels productes frescos que comprem al súper han arribat en vaixell?

... des del port pots viatjar a altres llocs? Fins i tot amb el teu mateix cotxe!

... los coches, las farolas e incluso el alquitrán de las carreteras han entrado en las Islas por el puerto?

... la mayoría de los productos frescos que compramos en el súper han llegado en barco?

... desde el puerto puedes viajar a otros lugares? ¡Incluso con tu propio coche!

La distribución desde el puerto es óptima. Nada la frena, ni en la ida ni en la vuelta, ni de noche ni de día.

La distribución desde el port és òptima. Res no la frena, ni a l'anada ni a la tornada, ni de nit ni de dia.

Els nostres ports i ciutats van néixer al mateix temps i estan relacionats urbanísticament i econòmicament. T'has fixat que els ports funcionen com un rellotge? L'activitat del port forma part del dia a dia de les Illes, dels seus pobles, dels seus negocis i de les nostres vides. Aquest és el compromís principal de l'Autoritat Portuària de Balears de cara a la qualitat de vida dels ciutadans i del medi ambient.

Nuestros puertos y ciudades nacieron al mismo tiempo y están relacionados urbanística y económicamente. ¿Te has fijado en que los puertos funcionan como un reloj? La actividad del puerto forma parte del día a día de las Islas, de sus pueblos, de sus negocios y de nuestras vidas. Este es el principal compromiso de la Autoridad Portuaria de Baleares para con la calidad de vida de los ciudadanos y del medio ambiente.

L'activitat portuària

La actividad portuaria

Els ports no s'aturen! A més del tràfic de passatgers i mercaderies, els ports dediquen zones a la nàutica esportiva i a l'activitat pesquera. Necessiten edificis especials, com estacions marítimes, magatzems, àrees per a la recollida de residus, varadors on reparar vaixells... S'ha de controlar el tràfic marítim amb senyals marítics o mitjançant professionals. Hi ha embarcacions de tot tipus i mida i amb diferents funcions. Les més habituals són:

¡Los puertos no paran! Además del tráfico de pasajeros y mercancías, los puertos dedican zonas a la náutica deportiva y a la actividad pesquera. Necesitan edificios especiales, como estaciones marítimas, tinglados, áreas para la recogida de residuos, varaderos donde reparar barcos... Hay que controlar el tráfico marítimo con señales marítimas o mediante profesionales. Existen embarcaciones de todo tipo y tamaño y con distintas funciones. Las más habituales son:

Vaixells mercants

Buques mercantes

Transporten mercaderies. N'hi ha de diversos tipus: *Transportan mercancías. Los hay de varios tipos:*

Petrolers i vaixells de càrrega de gas

Petroleros y gaseros

Carreguen a les seves cisternes combustibles líquids, com ara derivats del petroli o gas natural licuat. Els ports tenen terminals de descàrrega específics per a ells.

Cargan en sus cisternas combustibles líquidos, como derivados del petróleo o gas natural licuado. Los puertos tienen terminales de descarga específicos para ellos.

Vaixells de càrrega de ciment / Cementeros

També són enormes. Carreguen el ciment amb què es construeixen les cases.

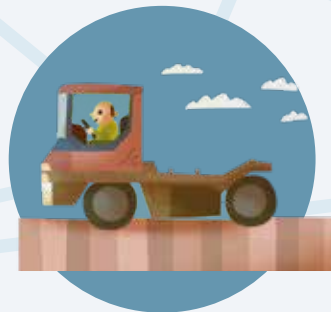
También son enormes. Cargan el cemento con el que se construyen las casas.

Ferri / Ferri

És un vaixell molt especial! Transporta mercaderies, passatgers i vehicles.

¡Es un buque muy especial! Transporta mercancías, pasajeros y vehículos.

Estibadors

Estibadores

Condueixen tractors amb els quals descarreguen, carreguen i ordenen la mercaderia a les bodegues dels vaixells.

Conducen tractores con los que descargan, cargan y ordenan la mercancía en las bodegas de los buques.

Amarradors

Amarradores

No hi ha ningú millor que ells per evitar que els vaixells s'escapin.

Nadie mejor que ellos para evitar que los barcos se escapen.

Vaixells de passatgers

Barcos de pasajeros

Transporten persones. Aquests són els més habituals: *Transportan personas. Estos son los más habituales:*

Creuers turístics / Cruceros turísticos

Són els hotels del mar. Porten els passatgers de vacances, de port en port!

Son los hoteles del mar. Llevan a sus pasajeros de vacaciones, ¡de puerto en puerto!

Vaixells auxiliars

Barcos auxiliares

El pràctic / El práctico

Són capitans experts dels quals depèn la seguretat dels vaixells que entren i surten en el port. Ho saben tot sobre el port: profunditats, mesures dels molls, protecció davant del vent... Aborden els vaixells per pujar-hi i els guien perquè les maniobres tinguin èxit.

Son capitanes expertos de los que depende la seguridad de los buques que entran y salen en el puerto. Lo saben todo sobre él: profundidades, medidas de los muelles, protección ante los vientos... Abordan los barcos para subirse a ellos y los guían para que las maniobras tengan éxito.

Remolcadors / Remolcadores

Són molt potents! Empenyen o estiren els altres vaixells quan fa mala mar o quan fa molt de vent dins el port.

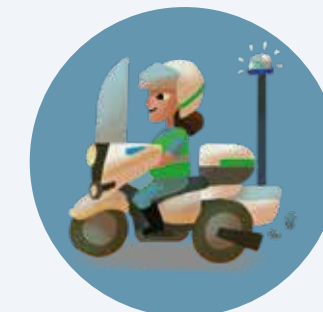
¡Son muy potentes! Empujan o tiran de los otros barcos cuando hay mala mar o cuando hay mucho viento dentro del puerto.

Golondrines / Golondrinas

Realitzen petites excursions i sortides turístiques. N'hi ha que tenen finestres davall la línia de flotació per gaudir del fons marí.

Realizan pequeñas excursiones y salidas turísticas. Las hay que tienen ventanas bajo la línea de flotación para disfrutar del fondo marino.

Polícia Portuària

Policia Portuaria

Els ports tenen la seva pròpia policia que controla i vigila que es compleixi la llei, tant a les zones de mar com a les terrestres.

Los puertos tienen su propia policía que controla y vigila que se cumpla la ley tanto en las zonas de mar como en las terrestres.

Salvament Marítim

Salvamento Marítimo

Duen a terme operacions de busca i rescat de persones al mar. En els ports lluiten també contra la contaminació marítima.

Llevan a cabo operaciones de búsqueda y rescate de personas en el mar. En los puertos luchan también contra la contaminación marítima.

Embarcacions d'esbarjo

Barcos de recreo

S'usen per practicar un esport o gaudir del mar. Poden ser propulsats pel vent, com els velers, o de motor, com les llanxes o els iots.

Se usan para practicar deporte o disfrutar del mar. Pueden ser propulsados por el viento, como los veleros, o a motor, como las lanchas o los yates.

Iots / Yates

Velers / Veleros

Altres vaixells

Otros buques

Sovint recalen en els nostres ports vaixells de guerra, d'investigació científica i patrullers de la Guàrdia Civil o de Duanes.

A menudo recalen en nuestros puertos buques de guerra, de investigación científica y patrulleras de la Guardia Civil o de Aduanas.

La pesca necessita espais perquè s'eixuguin i es reparin les xarxes, confraries i llotges on cada dia, abans de l'albada, se subhasta la captura que acaba d'arribar.

La pesca necesita espacios para secar y reparar redes, cofradías y lonjas, donde cada día, antes del amanecer, se subasta la captura recién llegada.

Vaixells de pesca

Barcos pesqueros

Llaüt / Llaüt

És la nostra embarcació tradicional de pesca. S'usa també tant per a l'esbarjo com per a la pesca esportiva.

Es nuestra embarcación tradicional de pesca. Se usa también tanto para recreo como para la pesca deportiva.

Altres vaixells de pesca

Otros barcos de pesca

Els nostres ports tenen molls per a la pesca professional. Les barques de bou o de palangres salpen cada matinada a la recerca de peix i marisc fresc.

Nuestros puertos tienen muelles para la pesca profesional. Las barcas de bou o de palangres zarpan cada madrugada en busca de pescado y marisco fresco.

El port de Palma disposa d'un dels pòrtics elevadors (travel lift en anglès) més grans del món. Pot hissar megaiots de 1.000 tones.

El puerto de Palma cuenta con uno de los mayores pórticos elevadores (travel lift en inglés) del mundo. Puede izar superyates de 1.000 toneladas.

Reparació i manteniment

Reparación y mantenimiento

Els ports disposen de varadors amplis dedicats a la reparació i el manteniment de vaixells. Allà es restauen pals, es reparen motors, es carenen i pinten bucs, s'arreglen aparells electrònics...

Es cuida especialment que cap residu no acabi al medi ambient. De les carpes de reparació no s'escapa ni una partícula de pols!

Los puertos disponen de varaderos amplios dedicados a la reparación y el mantenimiento de barcos. Allí se restauran mástiles, se reparan motores, se carenan y pintan cascos, se arreglan aparatos electrónicos...

Se cuida especialmente que ningún residuo acabe en el medio ambiente. ¡De las carpas de reparación no se escapa ni una mota de polvo!

Els pobles del mar

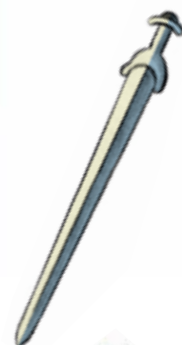
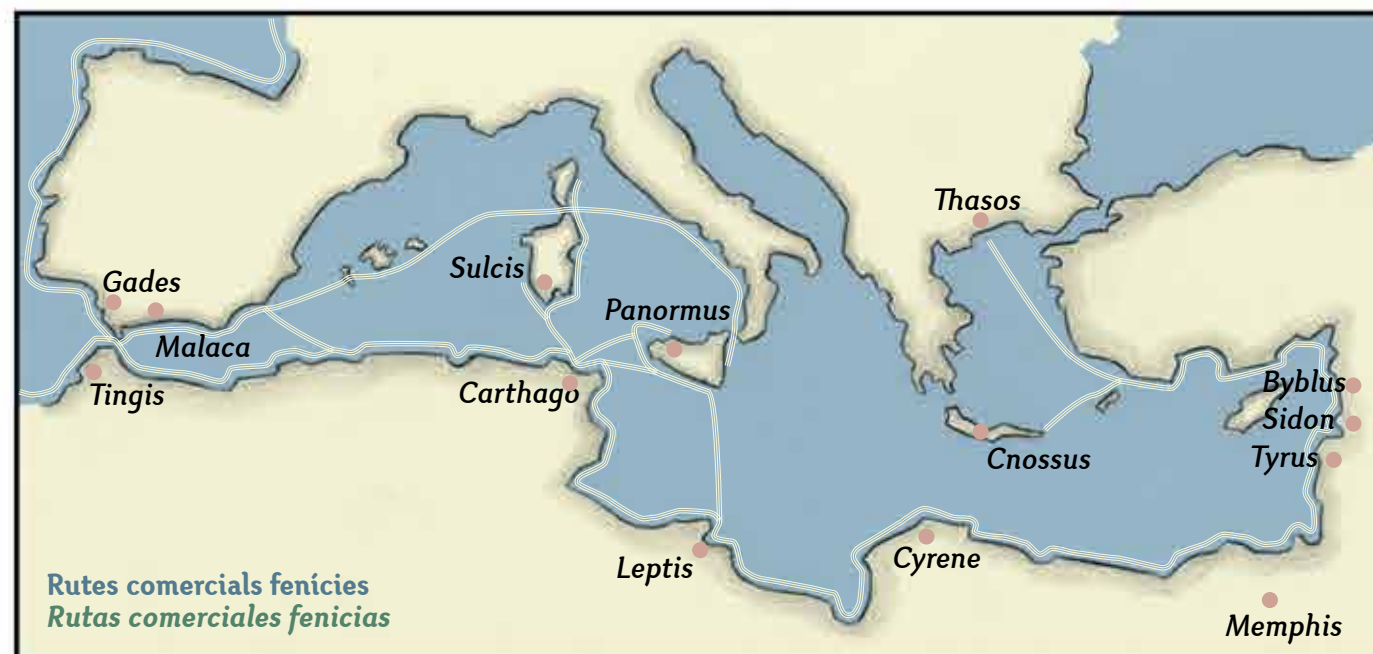
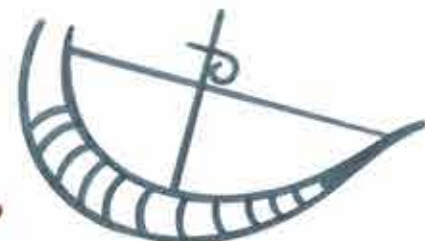
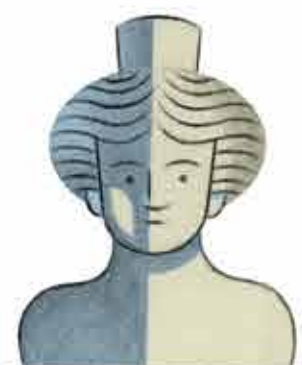
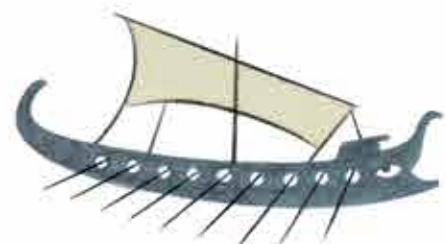
Los pueblos del mar

Totes aquestes activitats van començar, encara que a una altra escala, fa diversos milers d'anys. Es creu que durant el tercer mil·lenni aC van arribar els primers pobladors de la península Ibèrica a les Illes. El perfil de l'arxipèlag es veu a simple vista des d'alguns punts de la Península, cosa que va facilitar que hi creuessin amb els vaixells. Es van instal·lar a Mallorca i Menorca, on hi havia petits mamífers autòctons: musaranyes, lirones gegants de Mallorca i, sobretot, *Myotragus balearicus*, unes cabres petites, fàcils de caçar i de les quals s'aprofitava tot. També caçaven aus, que juntament amb els ous i el peix, eren la base de la seva alimentació. Els pobladors van arribar a Eivissa i Formentera més tard.

Todas estas actividades comenzaron, aunque a otra escala, hace varios miles de años. Se cree que durante el tercer milenio a. C. llegaron los primeros pobladores de la península ibérica a las Islas. El perfil del archipiélago se ve a simple vista desde algunos puntos de la Península, lo que facilitó que cruzaran con los barcos. Se instalaron en Mallorca y Menorca, donde había pequeños mamíferos autóctonos: musarañas, lirones gigantes de Mallorca y, sobre todo, *Myotragus balearicus*, unas cabras pequeñas, fáciles de cazar y de las que se aprovechaba todo. También cazaban aves, que, junto con los huevos y el pescado, eran la base de su alimentación. Los pobladores llegaron a Eivissa y Formentera más tarde.

L'edat del bronze (1700-800 aC) és un període d'intercanvi cultural sense precedents. El Mediterrani és la via principal de comunicació i comerç entre els pobles de les seves costes: els pobles del mar. Naus comercials hi transportaven aliments, eines, armes, perfums i artesanía. Per desembarcar de manera segura aprofitaven les badies i les entrades del mar. En aquests ports primitius, la presència d'aqüífers va facilitar que sorgissin les primeres ciutats al seu voltant.

La Edad del Bronce (1700-800 a. C.) es un período de intercambio cultural sin precedentes. El Mediterráneo es la vía principal de comunicación y mercadeo entre los pueblos de sus costas: los pueblos del mar. Navas comerciantes transportaban alimentos, herramientas, armas, perfumes y artesanía. Para desembarcar de forma segura aprovechaban las bahías y las entradas de mar. En estos puertos primitivos, la presencia de acuíferos facilitó que surgieran las primeras ciudades a su alrededor.

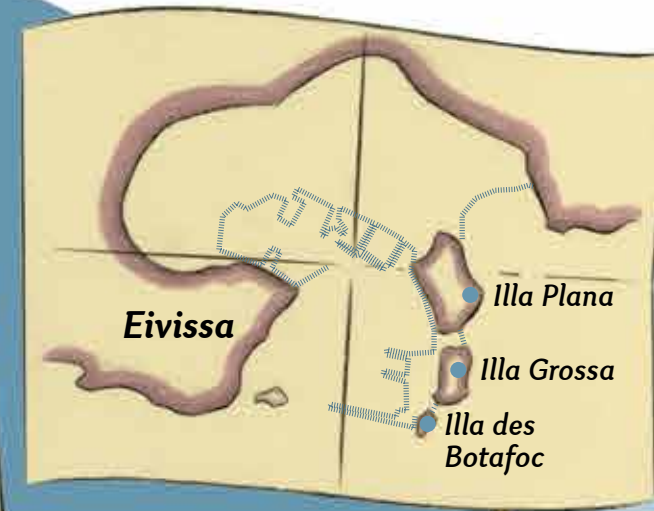

14

15

Com han canviat, aquests ports naturals!
S'ha guanyat terreny al mar, s'hi han construït esculleres, s'han volat illots... però són els mateixos ports que van començar a utilitzar aquells pobles del mar.

¡Cómo han cambiado estos puertos naturales!
Se ha ganado terreno al mar, se han construido escolleras, se han volado islotes... pero son los mismos puertos que empezaron a utilizar aquellos pueblos del mar.

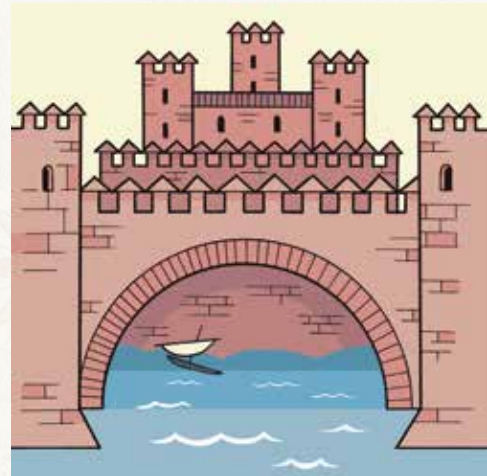
El port de Palma. Primeres instal·lacions

El puerto de Palma. Primeras instalaciones

OCUPA TOTA LA FAÇANA MARÍTIMA DE LA CIUTAT, DES DE MÉS ENLLÀ DES PORTITXOL FINS AL DIC DE L'OEST, PERÒ NO SEMPRE VA SER AIXÍ.

OCUPA TODA LA FACHADA MARÍTIMA DE LA CIUDAD, DESDE MÁS ALLÁ DE ES PORTITXOL HASTA EL DIQUE DEL OESTE, PERO NO SIEMPRE FUE ASÍ.

El primer port de Palma va ser l'entrada àmplia del mar que formava l'actual passeig del Born i el carrer Unió, on desembocava el torrent de sa Riera. Prop de la plaça del Mercat s'han trobat restes d'un moll romà. Aquesta entrada del mar es va cobrir de terra a l'època musulmana i s'hi va construir el primer moll de ribera.

L'obra portuària més antiga de Palma és l'arc almoràvit a l'actual s'Hort del Rei del palau de l'Almudaina. Era l'accés privat a l'embarcador reial i a una possible drassana, i es va construir al segle XII durant la dinastia de Babū Gāniya.

El primer puerto de Palma fue la entrada amplia de mar que formaba el actual paseo del Born y la calle Unió, donde desembocaba el torrente de sa Riera. Cerca de la plaza del Mercat se han hallado restos de un muelle romano. Esta entrada de mar se cubrió de tierra en la época musulmana y se construyó el primer muelle de ribera.

La obra portuaria más antigua de Palma es el arco almorávide en el actual s'Hort des Rei del palacio de la Almudaina. Era el acceso privado al embarcadero real y a una posible atarazana, y se construyó en el siglo XII durante la dinastía de los Banū Gāniya.

QUE SERIA L'ACTUAL MOLL VELL!

¡QUE SERÍA EL ACTUAL MUELLE VIEJO!

EXACTE!
¡EXACTO!

QUÈ ÉS UNA TORRE DE SENYALS?
¿QUÉ ES UNA TORRE DE SEÑALES?

HAUREU D'INVESTIGAR SOBRE AIXÒ PER AL PRÒXIM DIA.
TENDRÉIS QUE INVESTIGAR SOBRE ESTO PARA EL PRÓXIMO DÍA.

HAURIES D'HAVER CALLAT!
¡TENDRÍAS QUE HABERTE CALLADO!

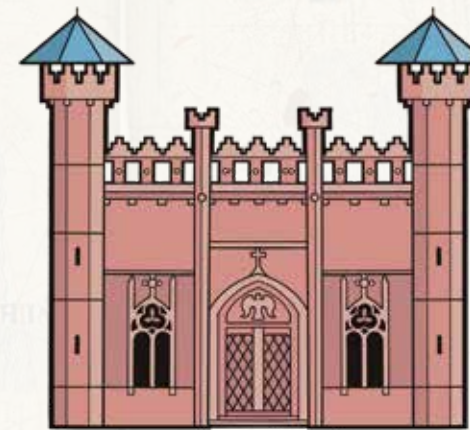
L'ancó de Portopí també es dedicava al tràfic marítim. En el Retable de Sant Jordi (1468-1471) de Pere Niçard es reconeix el moll sota l'Almudaina i Portopí amb les seves torres de senyals i el far original, anterior a l'any 1300.

La ensenada de Portopí también se dedicaba al tráfico marítimo. En el Retablo de San Jorge (1468-1471) de Pere Niçard se reconoce el muelle bajo la Almudaina y Portopí con sus torres de señales y el faro original, anterior al 1300.

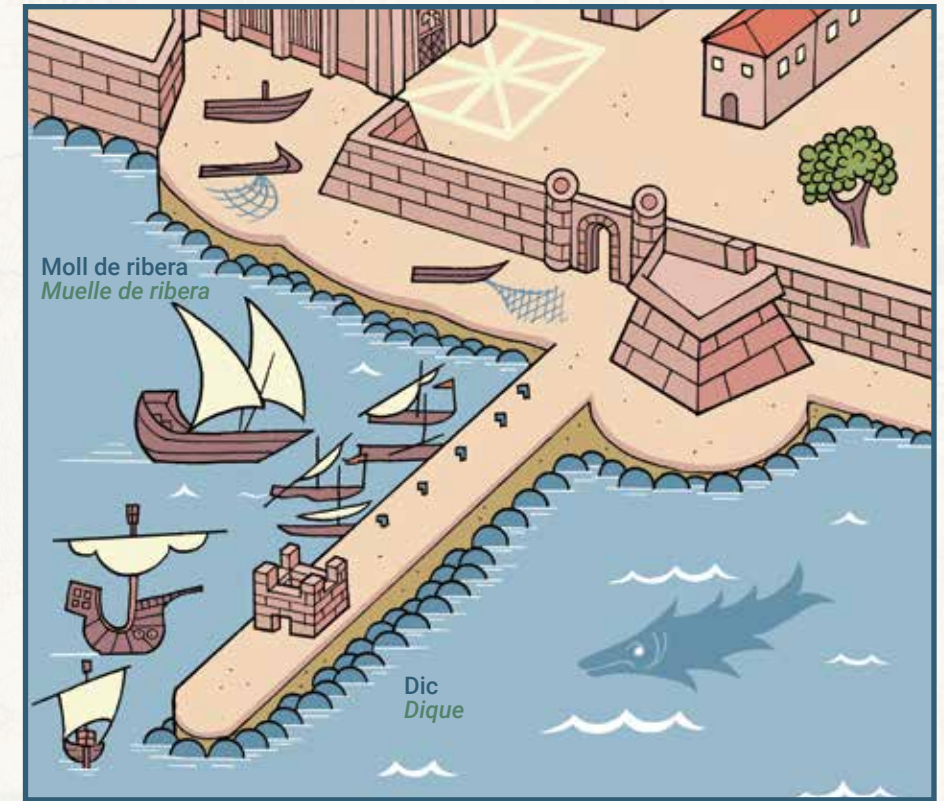
L'arribada de Jaume I va impulsar l'activitat portuària. Es comerciava amb oli d'oliva, vi, figues, sal... i, malauradament, amb esclaus, tot i que era una pràctica habitual en aquella època. També es transportaven pedres per a la construcció des de diferents zones de l'illa fins a Palma, sempre per via marítima.

La llegada de Jaime I impulsó la actividad portuaria. Se comerciaba con aceite de oliva, vino, higos, sal... y, lamentablemente, con esclavos, aunque esa era una práctica habitual de aquella época. También se transportaban piedras para la construcción desde distintas zonas de la isla hasta Palma, siempre por vía marítima.

El desenvolupament del port implica edificis propis com la Llotja de Palma, del segle XV. Era el lloc de trobada i contractació dels mercaders per al comerç i l'intercanvi de les mercaderies marítimes.

El desarrollo del puerto trae consigo edificios propios como la Lonja de Palma, del siglo XV. Era el lugar de encuentro y contratación de los mercaderes para el comercio e intercambio de las mercancías marítimas.

Els molls de ribera van donar pas a un dic de protecció de 320 metres amb un moll adossat.

Los muelles de ribera dieron paso a un dique de protección de 320 metros con un muelle adosado.

Més recent és sa Quarantena de Palma, de la qual només queden les entrades. Es va construir per instal·lar-hi els viatgers de naus procedents de zones amb pesta, l'any 1652.

¡UFF! LAS QUARANTENAS NO SÓN UNA COSA NOVA.
¡UFF! LAS CUARENTENAS NO SON ALGO NUEVO.

Más reciente es sa Quarantena de Palma, de la que solo quedan las entradas. Se construyó para instalar a los viajeros de naves procedentes de zonas con peste, en el año 1652.

Capitol de la Catedral de Mallorca. 2020

El port de Palma. El gran canvi

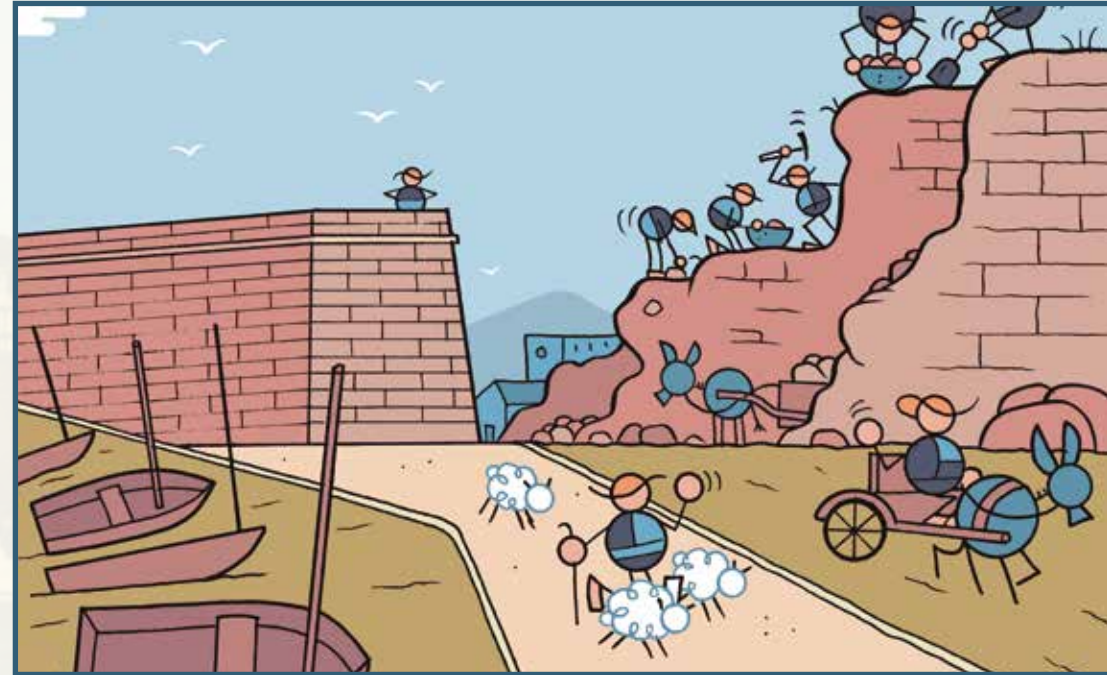
El puerto de Palma. El gran cambio

El Mallorquín

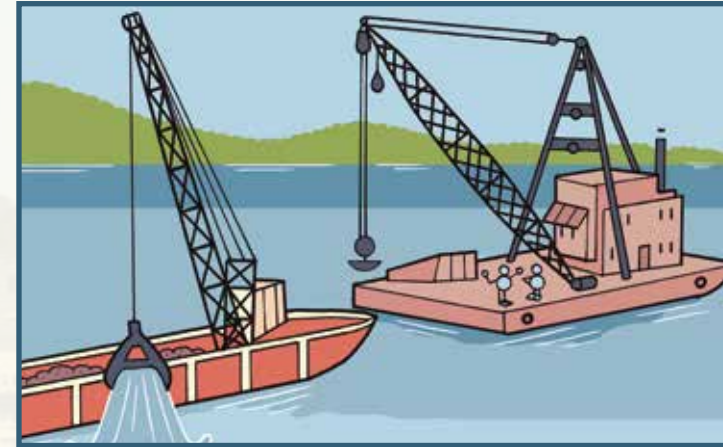
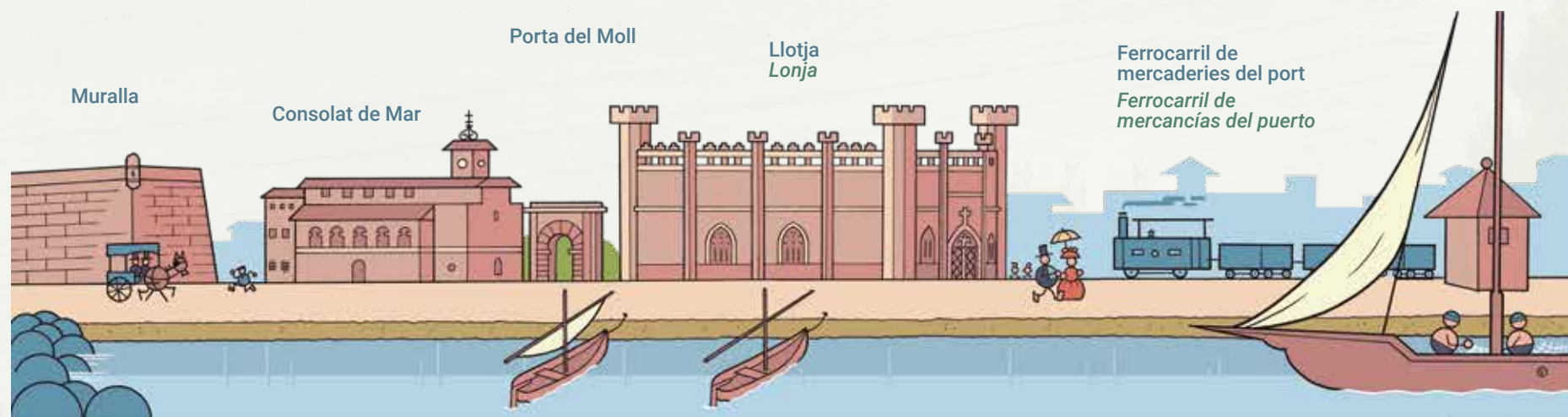
Va ser el primer vaixell de vapor amb matrícula de les Illes. L'any 1837 s'encarregava de la línia regular entre Palma i Barcelona, transportant-hi mercaderies i passatgers. Tenia la figura d'un pagès tallada com a mascaró de proa.

Fue el primer barco de vapor con matrícula de las Islas. En el año 1837 se encargaba de la línea regular entre Palma y Barcelona, transportando mercancías y pasajeros. Tenía la figura de un payés tallada como mascarón de proa.

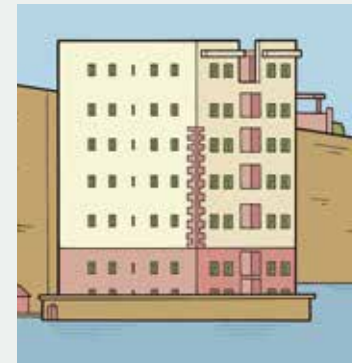
Als segles XIX i XX les transformacions són constants. El Real Consulado de Mar y Tierra emprèn grans obres: el moll Nou i la prolongació del dic de Llevant per protegir-lo. El 1872 s'inicia una ampliació del port amb la demolició de la muralla renaixentista i el dragatge del port.

En los siglos XIX y XX las transformaciones son constantes. El Real Consulado de Mar y Tierra emprende grandes obras: el muelle Nuevo y la prolongación del dique de Levante para protegerlo. En el 1872 se inicia una ampliación del puerto con el derribo de la muralla renacentista y el dragado del puerto.

A la primera meitat del segle XX s'amplien els espigons i els molls, com el dic de l'Oest, que va permetre la construcció del moll de Ribera de Sant Carles, o els molls de Ponent, amb la seva estació marítima per a transatlàntics.

En la primera mitad de siglo XX se amplían los espigones y los muelles, como el dique del Oeste, que permitió la construcción del muelle de Ribera de San Carlos, o los muelles de Poniente, con su estación marítima para transatlánticos.

Es set pisos

L'edifici Es set pisos es va construir als anys 30. Era l'edifici d'habitatges més alt de Mallorca. Se situava sobre un moll que havia guanyat del mar, aferrat al penya-segat. L'entrada es trobava al carrer superior, de manera que des de dalt pareixia un edifici d'una sola planta i, per baixar-hi, s'utilitzava un ascensor! Encara existeix, al costat de l'Auditorium.

El edificio Es set pisos se construyó en los años 30. Era el edificio de viviendas más alto de Mallorca. Estaba sobre un muelle ganado al mar, pegado al acantilado. La entrada se situaba en la calle superior, así que desde arriba parecía un edificio de una sola planta y, para bajar, se utilizaba un ascensor! Aun sigue en pie, junto al Auditorium.

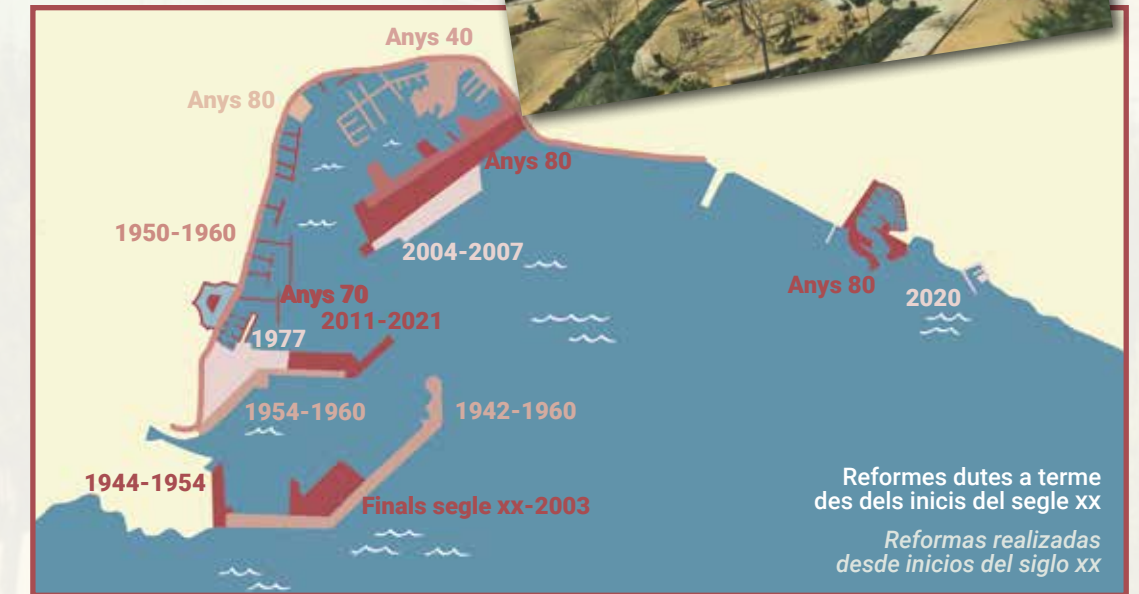
El passeig Marítim El paseo Marítimo

En aquella època la façana marítima era molt diferent: entre el moll de Ribera de Sant Carles i els molls del port comercial hi havia penya-segats abruptes, coronats per les residències d'estiu del barri del Terreno.

Tot això va canviar a partir de 1950, quan van començar les obres de l'actual passeig Marítim: una carretera sobre terra que s'havia guanyat al mar. Va ser un projecte de Gabriel Roca (enginyer en cap d'obres de Palma), en el qual s'enllaçaven els molls.

En aquella época la fachada marítima era muy diferente: entre el muelle de Ribera de San Carlos y los muelles del puerto comercial había acantilados abruptos, coronados por las residencias de verano del barrio de El Terreno.

Todo esto cambió a partir de 1950, cuando empezaron las obras del actual paseo Marítimo: una carretera sobre tierra ganada al mar. Fue un proyecto de Gabriel Roca (ingeniero jefe de obras de Palma), en el que se enlazaban los muelles.

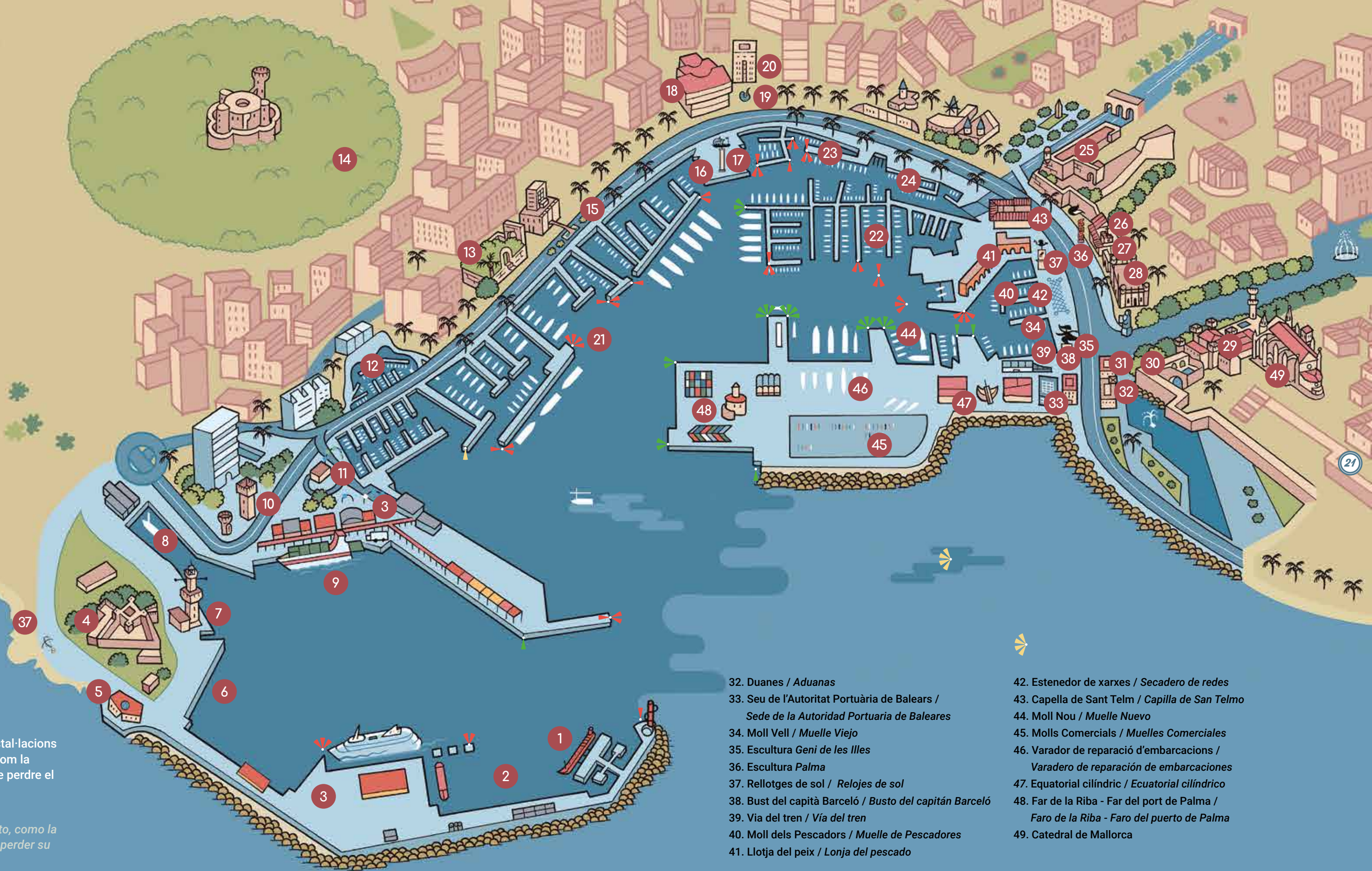
El port de Palma

El puerto de Palma

1. Terminal de combustibles líquids / Terminal de combustibles líquidos
  2. Dic de l'Oest / Dique del Oeste
  3. Estacions marítimes / Estaciones marítimas
  4. Castell de Sant Carles / Castillo de San Carlos
  5. Escola de Formació Professional Nauticopesquera de Palma / Escuela de Formación Profesional Nauticopesquera de Palma
  6. Moll de Ribera de Sant Carles / Muelle de Ribera de San Carlos
  7. Far de Portopí / Faro de Portopí
  8. Base naval de Portopí
  9. Moll de Paraires / Muelle de Paraires
  10. Torre de Paraires
  11. Agència Estatal de Meteorologia / Agencia Estatal de Meteorología
  12. Dàrsena de Can Barbarà / Dársena de Can Barbarà
  13. Parc de sa Quarantena / Parque de sa Quarantena
  14. Castell de Bellver / Castillo de Bellver
  15. Passeig Marítim. Avinguda de Gabriel Roca / Paseo Marítimo. Avenida de Gabriel Roca
  16. Moll de golondrines / Muelle de golondrinas
  17. Penell de l'atles dels Cresques / Veleta del atlas de los Cresques
  18. Auditorium
  19. Monument a Marc Ferragut / Monumento a Marc Ferragut
  20. Es set pisos
  21. Instal·lacions nàutiques / Instalaciones náuticas
  22. Real Club Náutico de Palma
  23. Dàrsena de Sant Magí / Dársena de San Magín
  24. Moll del Jonquet / Muelle del Jonquet
  25. Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma
  26. Consolat de Mar
  27. Porta del Moll
  28. La Llotja / La Lonja
  29. Palau de l'Almudaina / Palacio de la Almudaina
  30. Arc almoràvit / Arco almorávide
  31. Capitania marítima / Capitanía marítima
- ▲ Senyals lluminosos / Señales luminosas

És el més gran de Balears i, gràcies al passeig Marítim que uneix les diferents instal·lacions que té, recorre tota la part davantera d'una ciutat que viu de cara al mar. El port, com la ciutat de Palma, conjuga tradició i avantguarda, i integra l'última tecnologia sense perdre el seu caràcter mediterrani.

Es el más grande de Baleares y, gracias al paseo Marítimo que une sus diferentes instalaciones, recorre todo el frontal de una ciudad que vive de cara al mar. El puerto, como la ciudad de Palma, conjuga tradición y vanguardia, e integra la última tecnología sin perder su carácter mediterráneo.

32. Duanes / Aduanas
33. Seu de l'Autoritat Portuària de Balears / Sede de la Autoridad Portuaria de Baleares
34. Moll Vell / Muelle Viejo
35. Escultura Geni de les Illes
36. Escultura Palma
37. Relloctes de sol / Relojes de sol
38. Bust del capità Barceló / Busto del capitán Barceló
39. Via del tren / Vía del tren
40. Moll dels Pescadors / Muelle de Pescadores
41. Llotja del peix / Lonja del pescado

42. Estenedor de xarxes / Secadero de redes
43. Capella de Sant Telm / Capilla de San Telmo
44. Moll Nou / Muelle Nuevo
45. Molls Comercials / Muelles Comerciales
46. Varador de reparació d'embarcacions / Varadero de reparación de embarcaciones
47. Equatorial cilíndric / Ecuatorial cilíndrico
48. Far de la Riba - Far del port de Palma / Faro de la Riba - Faro del puerto de Palma
49. Catedral de Mallorca

Seu de l'Autoritat Portuària de Balears Sede de la Autoridad Portuaria de Baleares

En realitat, ens referim a dos edificis que es troben l'un al costat de l'altre. El més antic, de 1931, va ser la seu administrativa fins el 2012. Ara s'ha reconvertit en un lloc de trobada entre el port i la ciutat, amb un museu a dins, un restaurant i espais per a exposicions i esdeveniments. L'altre, modern, funcional, sostenible amb el medi ambient i destinat a oficines, conserva la façana de l'antic edifici de la companyia naviliera Trasmediterrànea.

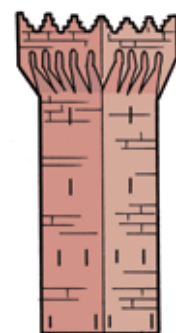
En realidad, nos referimos a dos edificios que están uno junto al otro. El más antiguo, de 1931, fue una sede administrativa hasta 2012. Ahora se ha reconvertido en un lugar de encuentro entre el puerto y la ciudad, con un museo en su interior, un restaurante y espacios para exposiciones y eventos. El otro, moderno, funcional, sostenible con el medio ambiente y dedicado a oficinas, conserva la fachada del antiguo edificio de la compañía naviera Trasmediterránea.

Terminals Terminales

En els ports, s'anomena *terminal* al conjunt d'obres i instal·lacions dedicades al tràfic portuari amb els vaixells. Poden ser de combustibles, de càrrega *ro-ro*, de passatgers o de turistes de creuer.

En los puertos, se le llama terminal al conjunto de obras e instalaciones dedicadas al tráfico portuario con los barcos. Pueden ser de combustibles, de carga ro-ro, de pasajeros o de turistas de crucero.

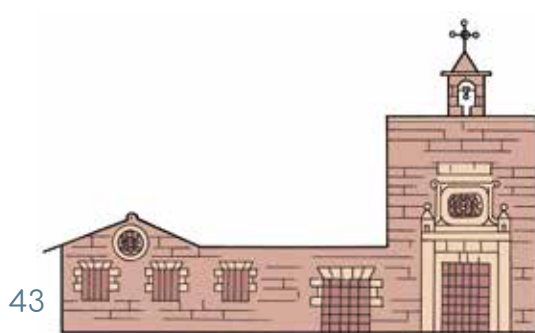

Torre de Paraires

10

Hi ha qui afirma que la torre conserva elements medievals, fins i tot de romans! El que sí sabem és que al segle XIV s'utilitzava per tancar la dàrsena del primer port de Palma amb una cadena de fusta i ferro que anava fins a la torre de senyals de Portopí, un recurs a prova de pirates i corsaris.

Hay quien afirma que la torre conserva elementos medievales, je incluso romanos! Lo que sí sabemos es que en el siglo XIV se utilizaba para cerrar la dársena del primer puerto de Palma con una cadena de madera y hierro que iba hasta la torre de señales de Portopí, un recurso a prueba de piratas y corsarios.

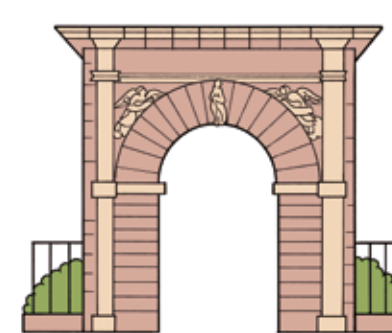

Capella de Sant Telm Capilla de San Telmo

43

Aquesta capella de principis del segle XVII, a més de dedicar-se al culte, va ser un taller de veles per a vaixells, una oficina de duanes, un estanc i, fins i tot, una taverna. L'any 1947 es va traslladar pedra per pedra des del carrer del Mar fins a la seva ubicació actual. Està decorada amb vidrieres i ceràmiques policromades amb vaixells del segle XVIII.

Esta capilla de inicios del siglo XVII, además de dedicarse al culto, fue un taller de velas para buques, una oficina de aduanas, un estanco e, incluso, una taberna. En 1947 se trasladó piedra a piedra desde la calle del Mar hasta su ubicación actual. Está decorada con vidrieras y cerámicas policromadas con barcos del siglo XVIII.

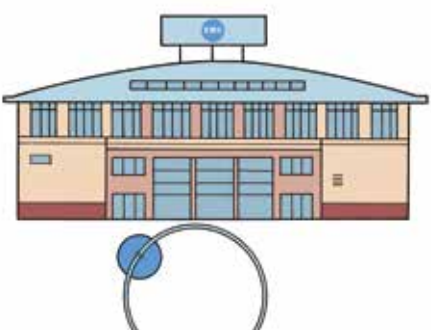

Porta del Moll

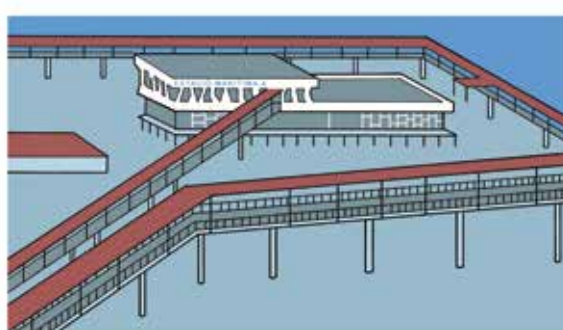
27

És la porta d'accés original al moll de la muralla de Palma. Es va construir l'any 1620 i es va traslladar a la seva ubicació actual, entre la Llotja i el Consolat de Mar, quan es va demolir la muralla, a finals del segle XIX.

Es la puerta de acceso original al muelle de la muralla de Palma. Se construyó en el año 1620 y se trasladó a su ubicación actual, entre la Lonja y el Consolat de Mar, cuando se derribó la muralla, a finales del siglo XIX.

3

Estacions marítimes Estaciones marítimas

Per millorar el flux dels embarcaments i desembarcaments de persones es construeixen edificis connectats a passarel·les fixes i mòbils, facilitant així l'accés als vaixells de manera segura i adaptada a tota mena de passatgers. En un futur pròxim tota l'energia que consumeixin serà renovable.

Para mejorar el flujo de embarques y desembarques de personas se construyen edificios conectados a pasarelas fijas y móviles, facilitando así el acceso a los barcos de forma segura y adaptada a todo tipo de pasajeros. En un futuro próximo toda la energía que consuman será renovable.

34

Moll Vell Muelle Viejo

El port s'integra a la ciutat en aquesta zona dedicada a l'oci i el turisme. El lloc on se situava l'antic moll del port medieval avui acull una espaiosa i un mirador elevat privilegiat.

El puerto se integra en la ciudad en esta zona dedicada al ocio y el turismo. El lugar donde se encontraba el antiguo muelle del puerto medieval hoy acoge una explanada espaciosa y un mirador elevado privilegiado.

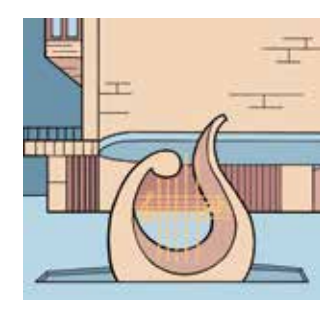

38

Bust del tinent general Barceló Busto del teniente general Barceló

Li deien capità Toni, tot i que el seu nom, Antoni Barceló i Pont de la Terra, va fer estremir més d'un pirata i corsari enemics de la Corona. Al segle XVIII acompanyava el seu pare, patró del xabec correu de Mallorca, i va acabar sent tinent general de la Reial Armada.

Le llamaban el capitán Toni, aunque su nombre, Antoni Barceló i Pont de la Terra, hizo temblar a más de un pirata y corsario enemigos de la Corona. En el siglo XVIII acompañaba a su padre, patrón del jabeque correo de Mallorca, y acabó siendo teniente general de la Real Armada.

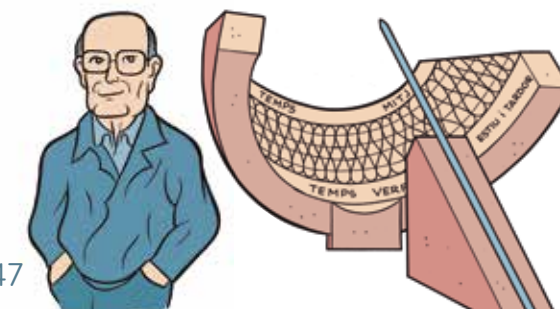

22

Monument a Marc Ferragut Monumento a Marc Ferragut

Al llarg del port de Palma hi ha tota mena de monuments curiosos i interessants, com aquest, *La Lira*. Es tracta d'un homenatge al fundador de l'Auditorium, per tota l'aportació que va fer al món de la cultura.

A lo largo del puerto de Palma hay todo tipo de monumentos curiosos e interesantes, como este, La Lira. Se trata de un homenaje al fundador del Auditorium, por toda su aportación al mundo de la cultura.

47

Equatorial cilíndric Ecuatorial cilíndrico

També hi ha rellotges de sol. Aquest és enorme! Dissenyat per l'enginyer Rafael Soler, que va ser director del port, permet conèixer l'hora exacta, les hores de la sortida i la posta del sol, i el calendari zodiacal.

También hay relojes de sol. ¡Este es enorme! Diseñado por el ingeniero Rafael Soler, quien fue director del puerto, permite conocer la hora exacta, las horas de la salida y la puesta del sol, y el calendario zodiacal.

Fars

Faros

QUE INTERESSANT, LA CLASSE D'AVUI!
¡QUÉ INTERESANTE LA CLASE DE HOY!

A VEURE QUÈ TROBEM SOBRE LA TORRE DE SENYALS DE PORTOPÍ.
A VER QUÉ ENCONTRAMOS SOBRE LA TORRE DE SEÑALES DE PORTOPÍ.

ÉS LA QUE ES VEU DES DE CASA MEVA?
M'ENCANTEN ELS FAROS!
¿ES LA QUE SE VE DESDE MI CASA?
¡ME ENCANTAN LOS FAROS!

Torre de senyals de Portopí

Torre de señales de Portopí

Originàriament s'utilitzava un codi de bolles de fusta penjades per anunciar el número, l'origen i el tipus de vaixells que entraven al port. Més endavant, i fins l'any 1971, es va fer mitjançant banderes.

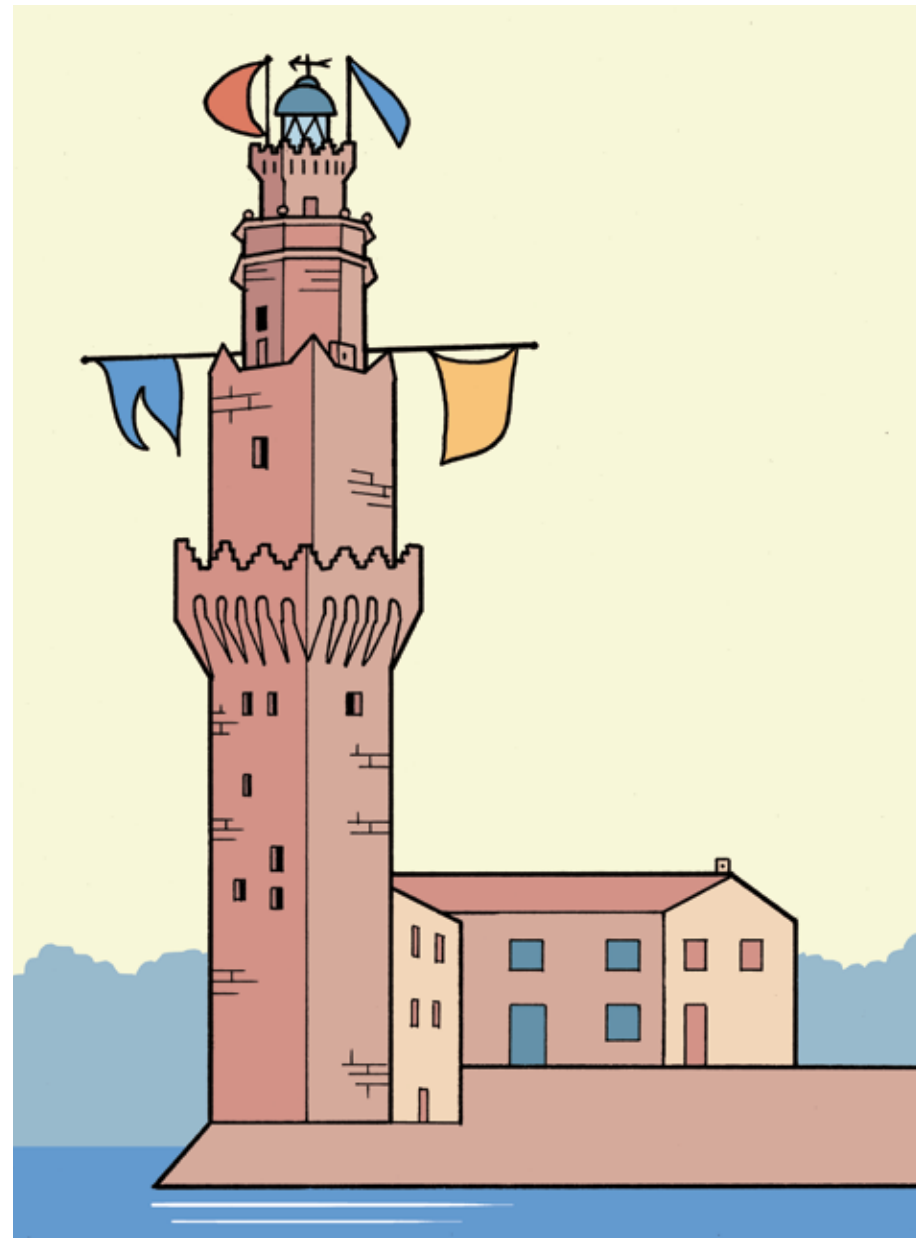
El far original era a prop, però com que s'hi va construir el castell de Sant Carles, els canons en destrossaven els vidres. Així doncs, l'any 1617 es va traslladar el far a la part superior de la torre de senyals, de manera que la torre es va engrandir i se li va afegir un cos octogonal.

És el segon far més antic d'Espanya i el tercer del món en funcionament. A l'edifici adjacent hi ha una exposició sobre els senyals marítics i el món dels fars.

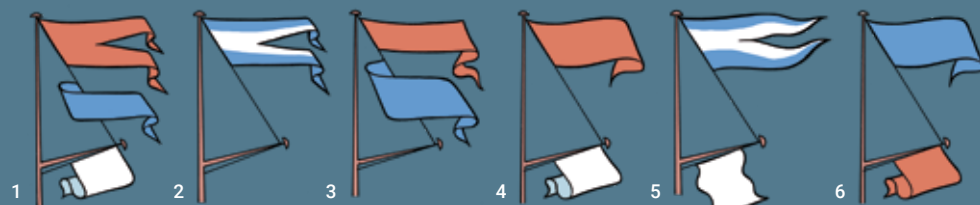
Originalmente se utilizaba un código de bolas de madera colgantes para anunciar el número, el origen y el tipo de barcos que entraban a puerto. Más adelante, y hasta el año 1971, se hizo mediante banderas.

El faro original estaba próximo, pero al construirse el castillo de San Carlos, los cañones provocaban destrozos en sus cristales. Así pues, en el año 1617 se trasladó el faro a la parte superior de la torre de señales, de manera que la torre se agrandó y se le añadió un cuerpo octogonal.

Es el segundo faro más antiguo de España y el tercero del mundo en funcionamiento. En el edificio adyacente hay una exposición sobre las señales marítimas y el mundo de los faros.

El llenguatge de banderes El lenguaje de banderas

Banderes quadrades, cornetes (de dues puntes), gallardets (triangulars), de diferents colors i combinades entre si informaren durant segles sobre els vaixells que entraven a port.

Banderas cuadradas, cornetas (de dos puntas), gallardetes (triangulares), de distintos colores y combinadas entre sí informaron durante siglos sobre los barcos que entraban a puerto.

1. Deu o més vaixells de guerra espanyols
2. Vaixell o vaixells senyalats demanen pràctic
3. Tres o més vaixells de vela mercants estrangers
4. Vaixell de guerra espanyol
5. Dos vaixells de guerra espanyols
6. Vapor mercant espanyol

1. Díez o más buques de guerra españoles
2. Buque o buques señalados piden práctico
3. Tres o más buques de vela mercantes extranjeros
4. Buque de guerra español
5. Dos buques de guerra españoles
6. Vapor mercante español

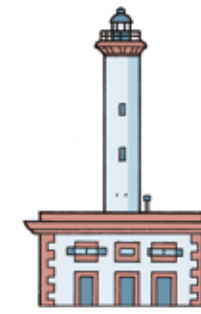

Far de la Riba (o del port de Palma)

Faro de la Riba (o del puerto de Palma)

Marcava el final del passeig de la Riba. Va estar en ús entre els anys 1903 i 1982, sent aquest últim l'any en què es va prolongar el moll i va quedar en desús. Es va traslladar pedra per pedra als molls Comercials. La silueta que té forma part del logotip de l'Autoritat Portuària de Balears.

Marcaba el final del paseo de la Riba. Estuvo en uso entre 1903 y 1982, siendo este último el año en el que se prolongó el muelle y quedó en desuso. Se trasladó piedra a piedra a los muelles Comerciales. Su silueta forma parte del logotipo de la Autoridad Portuaria de Baleares.

Far del Botafoc (Faro del Botafoc)

Es va inaugurar l'any 1861, a l'illot del Botafoc, a l'entrada de la badia d'Eivissa. Sabies que antigament s'encenien fogueres que feien de far al cim dels illots i que d'aquí ve el seu nom?

Se inauguró en el año 1861, en el islote de es Botafoc, a la entrada de la bahía de Eivissa. ¿Sabías que antiguamente se encendían hogueras a modo de faro en la cima de los islotes y que de ahí viene su nombre?

Balisa de la Savina (Baliza de la Savina)

Les balises són senyals marítics lluminosos d'un abast inferior que el dels fars. Senyalen punts concrets i poden ser marines o terrestres. Aquesta balisa marca l'extrem de l'antic illot de la Savina.

Las balizas son señales marítimas luminosas de menor alcance que los faros. Señalan puntos concretos y pueden ser marinas o terrestres. Esta baliza marca el extremo del antiguo islote de la Savina.

Far de Maó (Faro de Maó)

Només amb 10 metres d'alçària, senyala la bocana del port de Maó. Allà hi va haver abans un altre far que es va demolir perquè destorbava les pràctiques de tir de la zona militar. Va haver-hi més d'un ensurt que va posar en perill la vida dels faroners.

Con tan solo 10 metros de altura, señala la bocana del puerto de Maó. Allí hubo antes otro faro que se demolió porque estorbaba a las prácticas de tiro de la zona militar. Hubo más de un susto que puso en peligro la vida de los fareros.

Far d'Alcanada (Faro de Alcanada)

És el que es troba més a prop del port d'Alcúdia. També és del segle XIX. En aquella època el torrer i la seva família hi vivien. Es comunicaven amb terra a través de banderes i una llanxa que els portava subministraments dues vegades per setmana.

Es el más cercano al puerto de Alcúdia. También es del siglo XIX. En aquella época el torrero y su familia vivían allí. Se comunicaban con tierra mediante banderas y una lancha les llevaba suministros dos veces por semana.

Fars del Cap Blanc i de Cala Figuera (Faros de Cap Blanc y de Cala Figuera)

Senyalen els extrems de la badia de Palma. Señalan los extremos de la bahía de Palma.

Far de la Mola (Formentera) (Faro de la Mola (Formentera))

Faro de la Mola (Formentera)

Moltes persones creuen que Jules Verne va ser aquí i va inspirar-se per a una de les seves novel·les, però no és cert. Només cita l'illa en una d'elles, tal com

indica el monument a l'escriptor que es troba al costat del far.

Muchas personas creen que Jules Verne estuvo aquí y se inspiró para una de sus novelas, pero no es verdad. Tan solo cita la isla en una de ellas, tal como indica el monumento al escritor que se encuentra junto al faro.

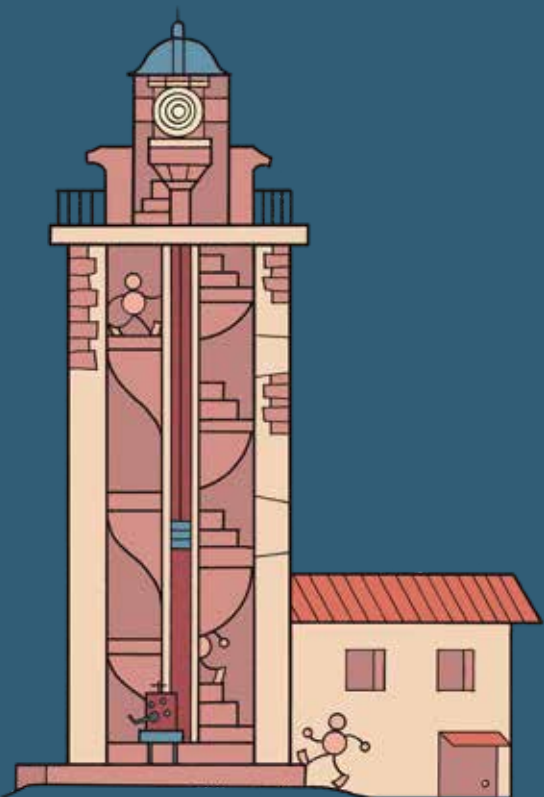

Far d'en Pou (Faro d'en Pou)

Es troba en el canal entre Eivissa i Formentera. L'illot és tan petit que la casa s'inundava quan feia

tempesta, així que van haver de construir-ne una altra amb un túnel que arribava fins al far perquè els torrers no correguessin perill a l'hora de sortir a fer feina.

Se encuentra en el canal entre Eivissa y Formentera. El islote es tan pequeño que la casa se inundaba cuando había tormenta, así que tuvieron que construir otra con un túnel que llegaba hasta el faro para que los torreros no corrieran peligro al salir a trabajar.

Els faroners
Los fareros

A la segona dècada del segle xx comencen a automatitzar-se alguns senyals marítims, per la qual cosa deixa de ser necessari que els fars continuïn estant habitats. El Cos de Torrers de Fars passa a denominar-se Tècnics Mecànics de Senyals Marítims l'any 1939, i l'any 1992 es declara com a cos a extingir.

Els faroners i les seves famílies van viure moltes vegades en condicions d'aïllament extrem i, fins i tot, van donar les seves vides auxiliant a víctimes de naufragis.

En la segunda década del siglo xx comienzan a automatizarse algunas señales marítimas, por lo que deja de ser necesario que los faros continúen habitados. El Cuerpo de Torreros de Faros pasa a denominarse Técnicos Mecánicos de Señales Marítimas en el año 1939, y en 1992 se declara como cuerpo a extinguir.

Los fareros y sus familias vivieron muchas veces en condiciones de aislamiento extremo, e incluso dieron sus vidas auxiliando a víctimas de naufragios.

Fars de les Illes Balears
Faros de las Islas Baleares

Actualment, les costes de les Balears estan il·luminades per 34 fars. Cada un d'ells té un senyal lluminós característic que facilita l'orientació en la navegació marítima. L'enginyer Emili Pou va dissenyar 17 d'aquests fars a mitjan segle XIX.

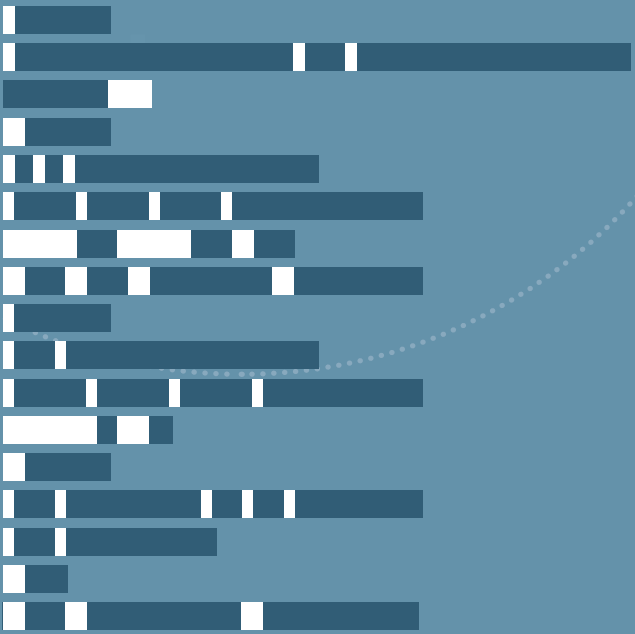
En aquest mapa pots veure el senyal lluminós de tots ells. Cada senyal és un patró de llum i obscuritat combinats que es coneix amb el nom de *aparença lluminosa*.

En la actualidad, las costas de Baleares están iluminadas por 34 faros. Cada uno de ellos tiene una señal luminosa característica que facilita la orientación en la navegación marítima. El ingeniero Emili Pou diseñó 17 de estos faros a mediados del siglo XIX.

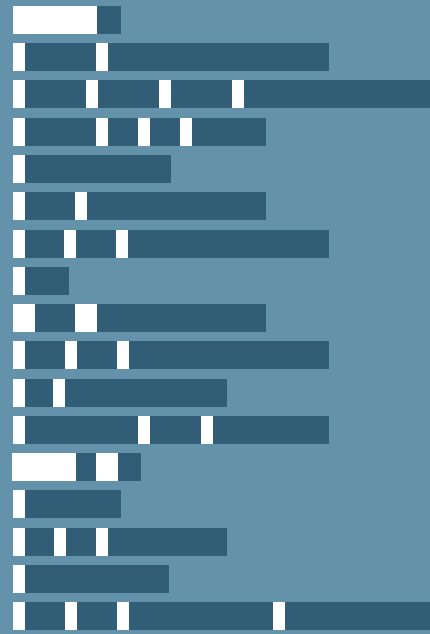
En este mapa puedes ver la señal luminosa de todos ellos. Cada señal es un patrón de luz y oscuridad combinados que se conoce como apariencia luminosa.

1. Far del Moscatèr
2. Far de Tagomago
3. Far del Botafoc
4. Far del Vedrà
5. Far de na Bleda Plana
6. Far de la Conillera
7. Far dels Penjats
8. Far d'en Pou - illa dels Porcs
9. Far de la Mola (Formentera)
10. Far de Barbaria
11. Far de Formentor
12. Far de Punta de l'Avançada
13. Far d'Alcanada
14. Far de Capdepera
15. Far de Portocolom - punta de Ses Crestes
16. Far de sa Torre d'en Beu
17. Far del Cap Salines

18. Far del Cap Blanc
19. Far de Portopí
20. Far de Cala Figuera
21. Far de sa Mola (Andratx)
22. Far de Llebeig
23. Far de Tramuntana
24. Far del Cap Gros - La Muleta
25. Far de la Creu
26. Far de na Foradada
27. Far de n'Ensiola - de Cabrera
28. Far de Cavalleria
29. Far de Favàritx
30. Far de Maó - Sant Carles
31. Far de l'illa de l'Aire
32. Far d'Artrutx
33. Far de Ciutadella - punta de sa Farola
34. Far de Punta Nati

El compromís amb el medi ambient

El compromiso con el medio ambiente

L'Autoritat Portuària de Balears està compromesa amb la sostenibilitat i la protecció de l'entorn portuari, i amb la biodiversitat dels seus ecosistemes. Es preocupa per la repercussió tant de les seves activitats com de les dels usuaris dels ports. A veure com ho fa:

La Autoridad Portuaria de Baleares está comprometida con la sostenibilidad y la protección del entorno portuario, y con la biodiversidad de sus ecosistemas. Se preocupa por la repercusión tanto de sus actividades como de las de los usuarios de los puertos. Veamos cómo lo hace:

Energías renovables

Energías renovables

A les Balears tenim molts dies de sol i la seva energia s'utilitza tant en els edificis dels ports com en els fars.

En Baleares tenemos muchos días de sol y su energía se usa tanto en los edificios de los puertos como en los faros.

Papereres intel·ligents

Papeleras inteligentes

Alimentades amb energia solar, primer compacten el fems i després avisen quan estan plenes mitjançant un sistema de GPS. D'aquesta manera, es redueix el nombre de viatges del camió de recollida.

Alimentadas con energía solar, primero compactan la basura y luego avisan cuando están llenas mediante un sistema de GPS. Así, se reduce el número de viajes del camión de recogida.

Els nostres espistes mediambientals

Nuestros chivatos medioambientales

La presència abundant de corbs marins, peixos i altres animals marins com els dofins és la millor prova de la bona salut de l'ecosistema del port.

La presencia abundante de cormoranes, peces y otros animales marinos como los delfines es la mejor prueba de la buena salud del ecosistema del puerto.

Qualitat de l'aire

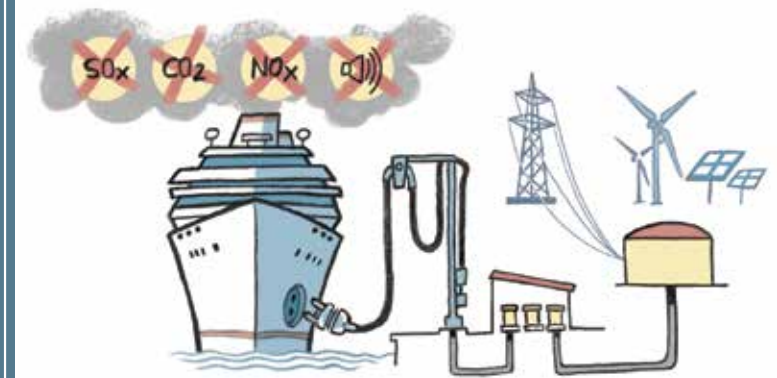
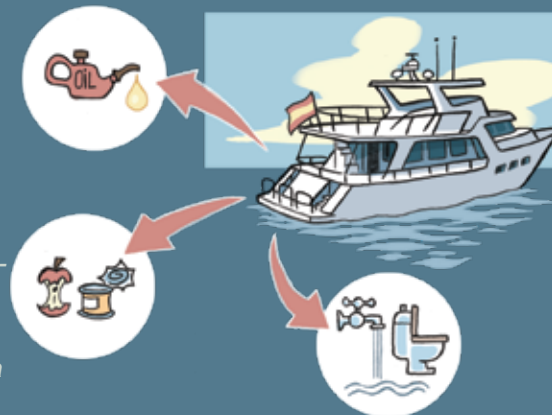
Calidad del aire

Els ports estan dotats de sensors que mesuren la presència dels gasos i les partícules de pols que hi ha a l'atmosfera, així com també el nivell de soroll. Tota aquesta informació permet saber quina és la qualitat de l'aire a temps real.

Los puertos están dotados de sensores que miden la presencia de los gases y las partículas de polvo que hay en la atmósfera, así como también el nivel de ruido. Toda esta información permite saber cuál es la calidad del aire a tiempo real.

Els vaixells també hi col·laboren mitjançant la separació de residus olítics, residus sòlids i aigües residuals. Després, l'Autoritat Portuària presta el servei MARPOL per evitar que aquests residus acabin al mar.

Los barcos también colaboran mediante la separación de residuos oleosos, residuos sólidos y aguas residuales. Después, la Autoridad Portuaria presta el servicio MARPOL para evitar que estos residuos acaben en el mar.

Cold ironing

Alguns vaixells amarrats reben energia elèctrica del port. Així, poden aturar els motors i deixar d'emetre gasos nocius. També fan molt menys soroll. Els vaixells que utilitzen gas natural líquid i combustibles menys contaminants obtenen beneficis econòmics del port.

Algunos barcos amarrados reciben energía eléctrica del puerto. Así, pueden apagar los motores y dejar de emitir gases nocivos. También hacen mucho menos ruido. Los barcos que utilizan gas natural licuado y combustibles menos contaminantes obtienen beneficios económicos del puerto.

Falconeria

Cetrería

El port de Palma disposa d'un equip de rapinyaires que mantenen allunyats els coloms, les gavines i altres preses. D'aquesta manera, eviten que les instal·lacions es deteriorin o que es propaguin malalties per culpa dels seus excrements.

El puerto de Palma cuenta con un equipo de aves rapaces que mantienen alejadas a las palomas, las gaviotas y otras presas. Así evitan que las instalaciones se deterioren o que se propaguen enfermedades por culpa de sus excrementos.

Aigua neta en el port

Agua limpia en el puerto

Es controla que no hi hagi abocaments tòxics ni desguassos contaminants. A més, es duen a terme mostres de la qualitat de l'aigua molt sovint per localitzar ràpidament qualsevol problema i solucionar-lo.

Se controla que no haya vertidos tóxicos ni desagües contaminantes. Además, se realizan muestras de la calidad del agua muy a menudo para localizar rápidamente cualquier problema y solucionarlo.

Vehicles elèctrics

Vehículos eléctricos

És la manera més respectuosa amb el medi ambient de moure's pel port.

Es la forma más respetuosa con el medio ambiente para moverse por el puerto.

26

27

El port d'Alcúdia. Primeres instal·lacions

El puerto de Alcúdia. Primeras instalaciones

El port d'Alcúdia és el segon port d'interès general de Mallorca i el primer de les Balears especialitzat en l'activitat industrial i en el transport de productes energètics. La seva història és peculiar:

El puerto de Alcúdia es el segundo puerto de interés general de Mallorca y el primero de las Baleares especializado en la actividad industrial y en el transporte de productos energéticos. Su historia es peculiar:

El port té molta activitat, però pocs canvis fins a les reformes de l'any 1933. Antonio Dicenta dissenya el nou diu i una escullera de 400 metres des de la punta des Castell. Les obres es van prolongar durant dècades. La seva activitat se centra en la importació de combustibles, ciment i quitrans, i en l'exportació de ferralla i vidre per reciclar.

El puerto tiene mucha actividad, pero pocos cambios hasta las reformas del año 1933. Antonio Dicenta diseña el nuevo dique y una escollera de 400 metros desde la punta de es Castell. Las obras se prolongaron durante décadas. Su actividad se centra en la importación de combustibles, cemento y alquitranes, y en la exportación de chatarra y vidrio para reciclar.

El seu origen es troba a la ciutat romana de *Pollentia*. Les seves ruïnes es troben a un quilòmetre de la costa, però sabem que va ser riberenca. El seu tràfic marítim va ser tan important que fins i tot va tenir un far de dos llums!, cosa que no era gens comuna. S'han localitzat mitjançant radars els fonaments de dos ports amb espigons d'abric, però no sabem gaire cosa més sobre les seves característiques.

Su origen está en la ciudad romana de Pollentia. Sus ruinas se encuentran a un kilómetro de la costa, pero sabemos que fue ribereña. ¡Su tráfico marítimo fue tan importante que hasta tuvo un faro de dos lámparas!, algo nada común. Se han localizado mediante radares los cimientos de dos puertos con espigones de abrigo, pero no sabemos mucho más sobre sus características.

L'any 425 els vàndals destrueixen la ciutat romana. A l'alta edat mitjana, l'atles dels Cresques ressenya el port protegit per la punta des Castell i l'illot d'Alcanada.

En el año 425 los vándalos destruyen la ciudad romana. En la alta Edad Media, el atlas de los Cresques reseña el puerto, protegido por la punta de es Castell y el islote de Alcanada.

També sabem que el 1420 ja circulaven vaixells correu entre Alcúdia i Menorca.

También sabemos que en 1420 ya circulaban barcos correo entre Alcúdia y Menorca.

Sabies que... ¿Sabías que...

... el port d'Alcúdia està especialitzat en l'arribada de vaixells carregats amb combustibles de gas líquat? Durant dècades també s'hi ha descarregat carbó que les centrals tèrmiques del port –primer– i des Murterar –després– transformaven en electricitat.

... el puerto de Alcúdia está especializado en la llegada de barcos cargados de combustibles de gas licuado? Durante décadas también se ha descargado carbón que las centrales térmicas del puerto –primero– y de es Murterar –después– transformaban en electricidad.

123 aC
Fundació de Pollentia

425
Destrució de la ciutat per part dels vàndals

1231 Regne de Mallorca

Segle XIII Inici de la construcció de la muralla

Segle XIV El port surt a l'atles dels Cresques

1980 Central tèrmica des Murterar

Segles xx i xxi Es popularitza la nàutica recreativa

El port d'Alcúdia

El puerto de Alcúdia

Avui en dia el port d'Alcúdia està dividit en dues zones: a la primera trobem el port esportiu, amb un passeig marítim que arriba fins a la zona de vaixells de pesca del moll Vell. L'altra zona, la industrial, comença en el moll de Ponent, on se situa l'estació marítima de la qual surten els ferris cap a Ciutadella, Barcelona i França. Aquí trobem la zona de descàrrega de gasos líquats, ciment, quitrans per a la construcció de carreteres i altres combustibles. També s'hi amunteguen la ferralla i el vidre, que s'embarquen per dur-los a reciclar fora de les Illes.

Hoy en día el puerto de Alcúdia está dividido en dos zonas: en la primera encontramos el puerto deportivo, con un paseo marítimo que llega hasta la zona de barcos pesqueros del muelle Viejo. La otra zona, la industrial, empieza en el muelle de Poniente, donde se encuentra la estación marítima de la que parten los ferris hacia Ciutadella, Barcelona y Francia. Aquí encontramos la zona de descarga de gases licuados, cemento, alquitranes para la construcción de carreteras y otros combustibles. Aquí también se acopia la chatarra y el vidrio que se embarcan para llevar a reciclar fuera de las Islas.

1. Instal·lacions nàutiques / *Instalaciones náuticas*
  2. Moll de golondrines / *Muelle de golondrinas*
  3. Moll Vell / *Muelle Viejo*
  4. Varador de reparació d'embarcacions / *Varadero de reparación de embarcaciones*
  5. Passeig Marítim / *Paseo Marítimo*
  6. Escultura Alcúdia / *Escultura Alcudia*
  7. Oficines de l'Autoritat Portuària de Balears / *Oficinas de la Autoridad Portuaria de Baleares*
  8. Confraria de pescadors / *Cofradía de pescadores*
  9. Estenedor de xarxes / *Secadero de redes*
  10. Estació marítima / *Estación marítima*
  11. Terminal de combustibles líquids / *Terminal de combustibles líquidos*
  12. Molls de Ponent / *Muelles de Poniente*
  13. Moll de Ribera / *Muelle de Ribera*
  14. Moll Adossat / *Muelle Adosado*
  15. Antiga central tèrmica / *Antigua central térmica*
  16. Sitges de ciment i quitrà / *Silos de cemento y alquitrán*
  17. Zona d'amuntegament de ferralla i vidre per reciclar / *Zona de acopio de chatarra y vidrio para reciclar*
- ▲ Senyals lluminosos / *Señales luminosas*

2 i 6

7 i 8

10

15 o 17

ANEU PREPARANT LA DOCUMENTACIÓ!
JA ÉS HORA D'EMBARCAR!
¡ID PREPARANDO LA DOCUMENTACIÓN!
¡YA ES HORA DE EMBARCAR!

VET AQUÍ EL VAIYELL!
¡AHÍ ESTÁ EL BARCO!

MIRA, DES D'AQUÍ ES VEU COM
EMBARQUEN ELS VEHICLES.
MIRA, DESDE AQUÍ SE VE
EMBARCAR A LOS VEHICULOS.

HE DE TORNAR!
HE PERDUT
EL BITLET!
¡TENGO QUE
VOLVER! ¡HE PERDIDO
EL BILLETE!

ET SURT DE LA
BUTXACA.
TE ASOMA DEL
BOLSILLO.

UFFF... QUIN ENSURT
MÉS ABSURD!
UFFF... ¡QUÉ SUSTO
MÁS TONTO!

BON DIA!
¡BUENOS DÍAS!

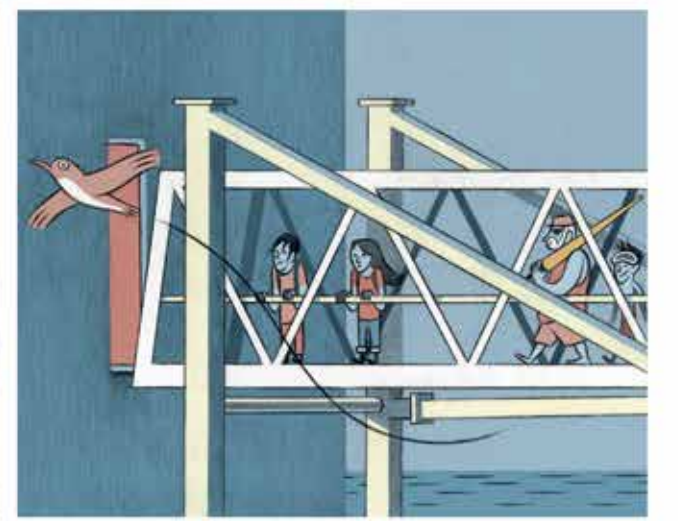
CREUS QUE HI DEIXARAN
EMBARCAR EL TEU OCELL?
¿CREES QUE DEJARÁN
EMBARCAR A TU PÁJARO?

QUIN OCELL?
¿QUÉ PÁJARO?

DONCS EL VIROT,
QUE SEMPRE VE AMB TU!
¡PUES EL VIROT, QUE
SIEMPRE VIENE CONTIGO!

?

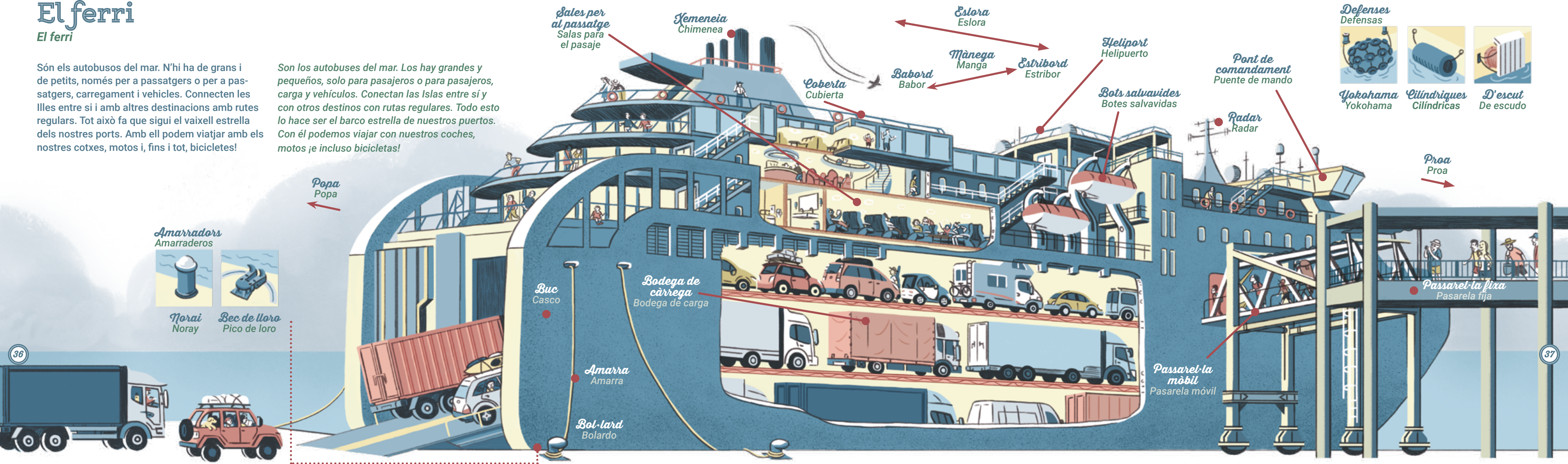

El ferri

El ferri

Són els autobusos del mar. N'hi ha de grans i de petits, només per a passatgers o per a passatgers, carregament i vehicles. Connecten les illes entre si i amb altres destinacions amb rutes regulars. Tot això fa que sigui el vaixell estrella dels nostres ports. Amb ell podem viatjar amb els nostres cotxes, motos i, fins i tot, bicicletes!

Son los autobuses del mar. Los hay grandes y pequeños, solo para pasajeros o para pasajeros, carga y vehículos. Conectan las Islas entre sí y con otros destinos con rutas regulares. Todo esto lo hace ser el barco estrella de nuestros puertos. Con él podemos viajar con nuestros coches, motos ¡e incluso bicicletas!

Les portes de popa serveixen de rampa als vehicles que entren i surten del vaixell, mentre que els passatgers hi embarquen per les passarel·les elevades de l'estació marítima. Primer van per les passarel·les fixes i després s'utilitzen les mòbils, que s'adapten a les diferents altures en què es troben els accessos dels vaixells. És un mètode molt segur.

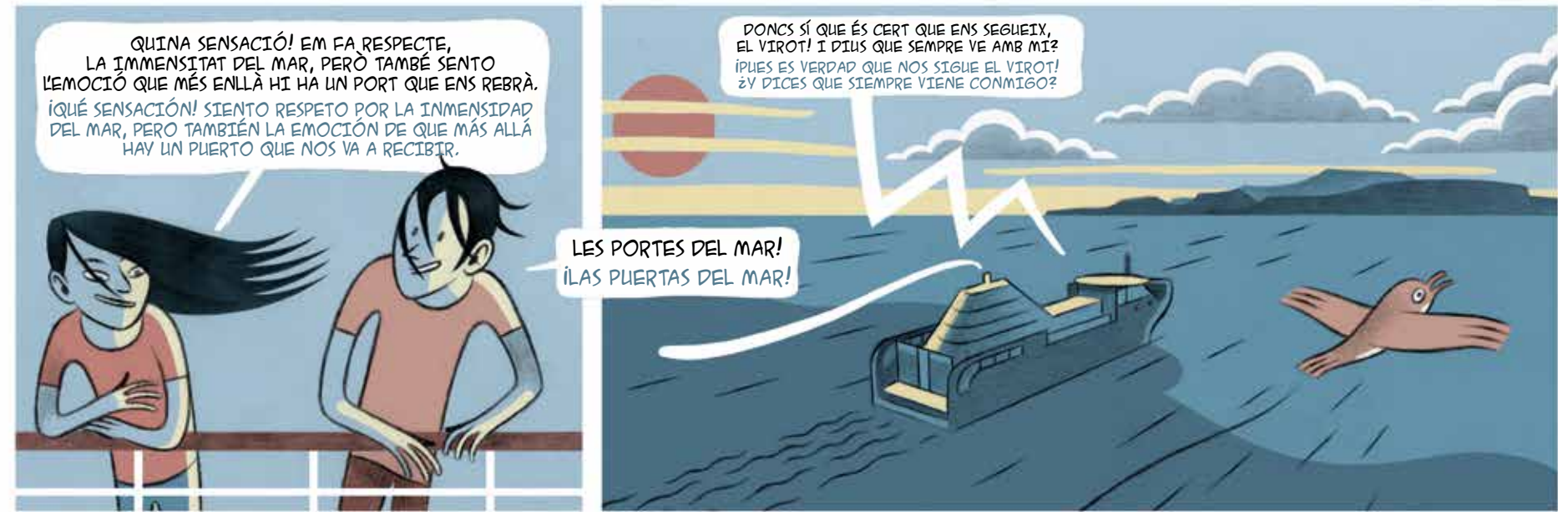
Las compuertas de popa sirven de rampas a los vehículos que entran y salen del barco, mientras que los pasajeros embarcan por las pasarelas elevadas de la estación marítima. Primero van por las pasarelas fijas y luego se usan las móviles, que se adaptan a las diferentes alturas en las que se encuentran los accesos de los barcos. Es un método muy seguro.

Les Illes Balears connectades

Las Islas Baleares conectadas

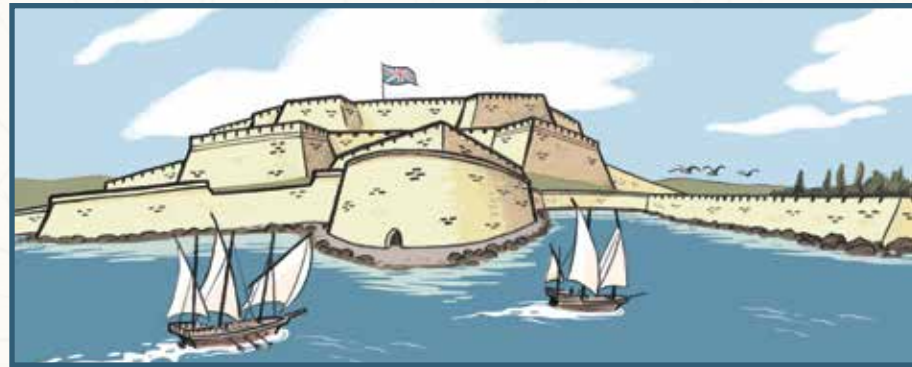
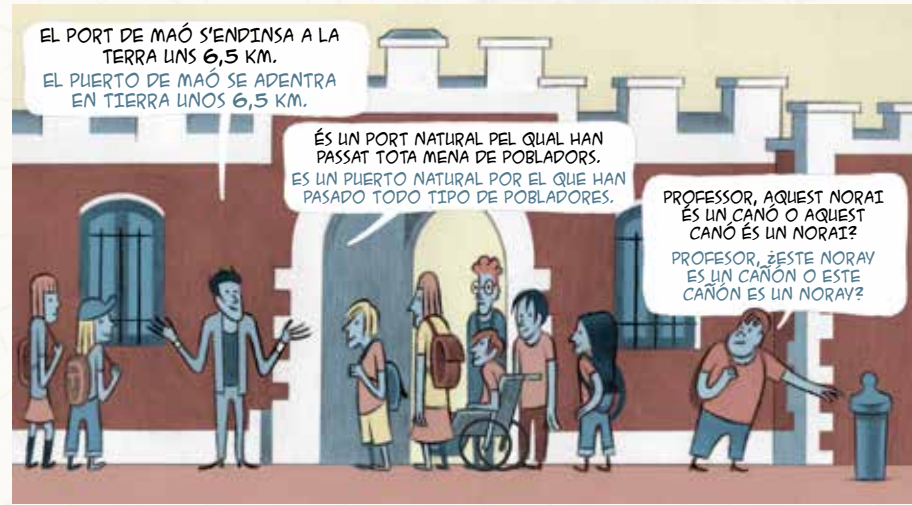
On vols viatjar? Aquestes són algunes de les rutes marítimes regulars que existeixen, però n'hi ha més!

¿Adónde quieres viajar? Estas son algunas de las rutas marítimes regulares que hay, ¡pero existen más!

El port de Maó. Primeres instal·lacions

El puerto de Maó. Primeras instalaciones

Menorca va estar molt poblada a l'època talaiòtica. També va tenir pobladors fenicis, grecs rodís i foceus, i cartaginesos, als quals s'atribueix el nom de *Maghon*, 'població a l'est'. Maó va ser una capital romana, i sabem que ja a l'època musulmana l'accés actual als molls comercials es va utilitzar pel carenatge, la construcció i l'ancoratge de vaixells.

Menorca estuvo muy poblada en la época talayótica. También tuvo pobladores fenicios, griegos rodios y foceos, y cartagineses, a quienes se les atribuye el nombre de Maghon, 'población al este'. Maó fue capital romana, y sabemos que ya en la época musulmana el acceso actual a los muelles comerciales se utilizó para el carenado, la construcción y el surgidero de barcos.

Barba-rossa va entrar al port i va arrasar la ciutat l'any 1535. A conseqüència d'això, es va construir el fort immens de Sant Felip a la bocana sud del port. Es va demolar a principis del segle XIX, quan ja no va ser necessari, i només hi van quedar algunes galeries i canons.

Barbarroja entró en el puerto y arrasó la ciudad en el año 1535. Como consecuencia, se construyó el fuerte inmenso de San Felipe en la bocana sur del puerto. Se demolió a inicios del siglo XIX, cuando ya no fue necesario, y solo quedaron algunas galerías y cañones en el lugar.

PERSPECTIVE DE LA VILLE DE PORT MAÏON DEDIEE A SON ALTESSE ROYAL EDUARD AUGUSTE DUC D'YORCK

Entre els anys 1713 i 1802 l'illa va tenir tres dominis britànics, un de francès i un període de domini espanyol. Va ser una època de desenvolupament econòmic i comercial en la qual es van acabar les incursions barbaresques. La Corona d'Espanya conquereix Maó i l'illa de Menorca el 6 de gener de 1782, per això, l'exèrcit espanyol celebra la Pasqua Militar, el seu acte més important, en aquesta data.

Entre los años 1713 y 1802 la isla tuvo tres dominios británicos, uno francés y un período de dominio español. Fue una época de desarrollo económico y comercial en la que se acabaron las incursiones berberiscas. La Corona de España conquista Maó y la isla de Menorca el 6 de enero de 1782, motivo por el cual el Ejército Español celebra la Pascua Militar, su acto más importante, en esta fecha.

Les illes del port de Maó Las islas del puerto de Maó

En són quatre: l'illa Pinto, l'illa Plana, l'illa del Rei i l'illa Llatzeret, però aquestes dues últimes són les que conserven més vestigis de la seva història. L'any 1793 es construeix l'impressionant llatzeret per combatre la pesta a la que era llavors la península de Sant Felipet, separada després de manera artificial. Es va utilitzar material del fort enderrocat de Sant Felip per construir aquesta fortalesa sanitària. Un mur de set metres d'alçària en delimita les zones: una per als tripulants i passatgers del vaixell empestat (amb l'epidèmia a bord), una altra per als bruts (amb malalties no infeccioses) i una per als sospitosos (els que arribaven en vaixells amb algun malalt). 111.184 passatgers i 276.693 tripulants van passar la quarantena en aquestes instal·lacions.

A l'illa del Rei els anglesos van construir un hospital militar que va servir fins ben avançat el segle XX. Aquesta illa deu el seu nom al rei Alfons III, que va desembarcar-hi quan la va conquerir als musulmans per al regne d'Aragó.

Son cuatro: la isla Pinto, la isla Plana, la isla del Rey y la isla Lazareto, pero estas dos últimas son las que conservan más vestigios de su historia. En el año 1793 se construye el impresionante lazareto para combatir la peste en la que era entonces la península de Sant Felipet, separada después de forma artificial. Se utilizó material del fuerte demolido de San Felipe para construir esta fortaleza sanitaria. Un muro de siete metros de altura delimita sus zonas: una para los tripulantes y pasajeros del barco apestado (con la epidemia a bordo), otra para los sucios (con enfermedades no infecciosas) y una para los sospechosos (los que llegaban en barcos con algún enfermo). 111 184 pasajeros y 276 693 tripulantes pasaron la cuarentena en estas instalaciones.

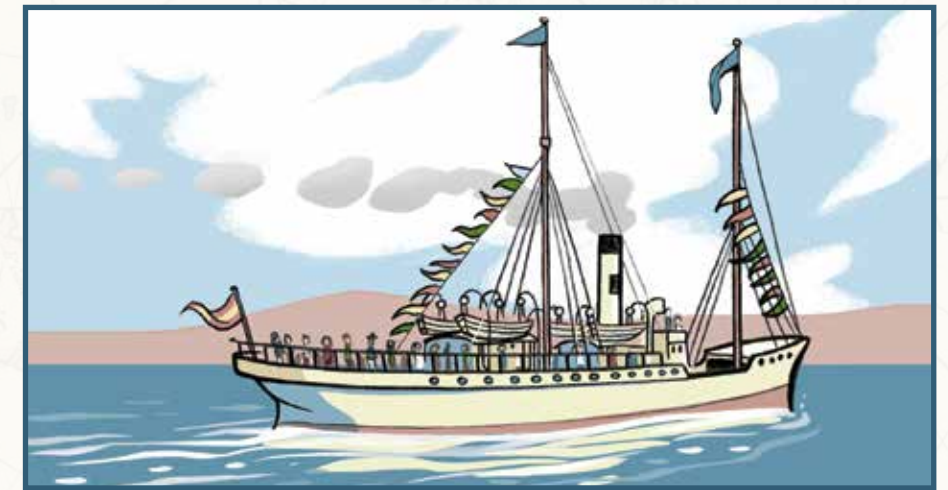
En la isla del Rey los ingleses construyeron un hospital militar que prestó servicio hasta muy avanzado el siglo XX. Esta isla debe su nombre al rey Alfonso III, que desembarcó en ella cuando se la conquistó a los musulmanes para el reino de Aragón.

Illà Llatzeret
Isla Lazareto

Illà del Rei
Isla del Rey

Al segle XIX, un correu de vapor setmanal feia la ruta Barcelona-Alcúdia-Maó i, un altre, la de Maó-Palma. Es construeixen molls i edificis per a la capitania del port i per a sanitat, i també es duen a terme millores contínues que donaran pas al port actual.

En el siglo XIX, un correo de vapor semanal hacía la ruta Barcelona-Alcúdia-Maó, y otro, la de Maó-Palma. Se construyen muelles y edificios para la capitania del puerto y para sanidad, y también se realizan mejoras continuas que darán paso al puerto actual.

El port de Maó

El puerto de Maó

1. Torre del rellotge / Torre del reloj
  2. Base naval
  3. Molls del Cós Nou / Muelles del Cós Nou
  4. Estació marítima del Cós Nou / Estación marítima del Cós Nou
  5. Varador de reparació d'embarcacions / Varadero de reparación de embarcaciones
  6. Central tèrmica / Central térmica
  7. La Colàrsega
  8. Moll de Ponent / Muelle de Poniente
  9. Moll pesquer / Muelle pesquero
  10. Estenedor de xarxes / Secadero de redes
  11. Estació marítima i moll de Creuers / Estación marítima y muelle de Cruceros
  12. Ascensor
  13. Museu de Menorca
  14. Parc Rochina / Parque Rochina
  15. Oficines de l'Autoritat Portuària de Balears / Oficinas de la Autoridad Portuaria de Baleares
  16. Escultura La sirena Mò
  17. Moll de Llevant / Muelle de Levante
  18. Club Marítim de Mahón
  19. Instal·lacions nàutiques / Instalaciones náuticas
  20. Terminal de combustibles líquids / Terminal de combustibles líquidos
  21. Cala Figuera
  22. Nimfeu romà / Ninfeo romano
  23. Cala el Fonduco
  24. Moll de l'Hospital / Muelle del Hospital
  25. Cala Corb
  26. Moll d'en Pons / Muelle d'en Pons
  27. Escultura La porta d'Eos
  28. Cales Fonts / Calas Fonts
  29. Cala Pedrera
  30. Castell de Sant Felip / Castillo de San Felipe
  31. Punta de Sant Carles
  32. Far de Maó / Faro de Maó
  33. Fortalesa d'Isabel II - La Mola / Fortaleza de Isabel II - La Mola
  34. S'Altra Banda
  35. Cala Llonga
  36. Casa Venècia
  37. Muscleres / Bateas
  38. Illa Pinto / Isla Pinto
  39. Illa del Rei / Isla del Rey
  40. Illa Plana / Isla Plana
  41. Illa Llatzeret / Isla Lazareto
  42. Bocana del port / Bocana del puerto
  43. Fort Marlborough / Fuerte Marlborough
- ▲ Senyals lluminosos / Señales luminosas

El port de Maó, amb més de sis quilòmetres de llargada, és un dels ports naturals més grans del món. Combina zones d'aspecte tradicional, com les petites embarcacions amarrades a Castell, amb les instal·lacions modernes dels molls del Cós Nou. La conservació del patrimoni natural i cultural no és incompatible amb el desenvolupament de l'activitat portuària.

El puerto de Maó, con más de seis kilómetros de longitud, es uno de los puertos naturales más grandes del mundo. Combina zonas de aspecto tradicional, como las pequeñas embarcaciones amarradas en es Castell, con las instalaciones modernas de los muelles del Cós Nou. La conservación del patrimonio natural y cultural no es incompatible con el desarrollo de la actividad portuaria.

33

Fortalesa d'Isabel II - La Mola Fortaleza de Isabel II - La Mola

Amb el castell de Sant Felip derruït i tensions que creixien entre Anglaterra i França, el port de Maó necessitava protegir-se. El 1850 es va començar a construir aquesta fortalesa immensa a la bocana del port.

Con el castillo de San Felipe derruido y tensiones crecientes entre Inglaterra y Francia, el puerto de Maó necesitaba protegerse. En 1850 se empezó a construir esta fortaleza inmensa en la bocana del puerto.

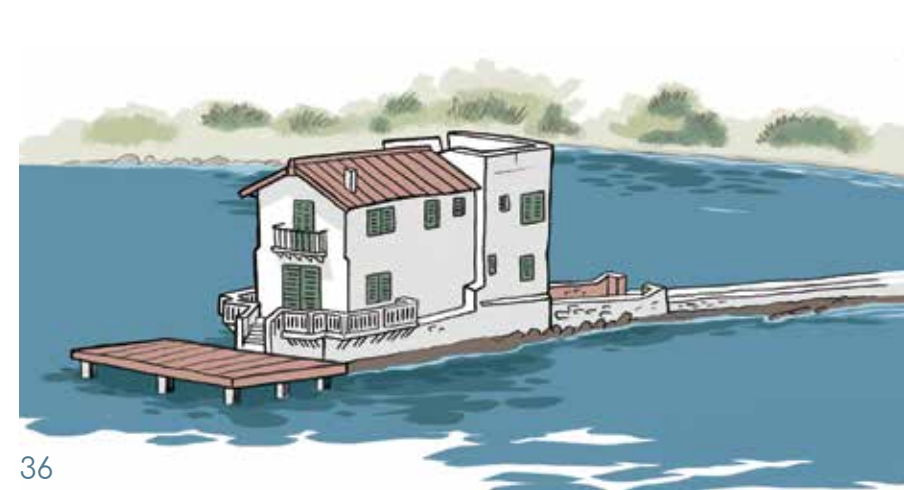

38

Illa Pinto i torre del rellotge Isla Pinto y torre del reloj

Aquesta illa és artificial. Els anglesos la van construir a partir d'una gran roca. Formava part de la seva base naval, i té molts per atracar-hi vaixells i edificis tan interessants com la torre del rellotge, la campana del qual se sent repicar des de lluny.

Esta isla es artificial. Los ingleses la construyeron a partir de una gran roca. Formaba parte de su base naval, y cuenta con muelles para atracar barcos y edificios tan interesantes como la torre del reloj, cuya campana se oye repicar desde lejos.

36

Casa Venecia

És un altre dels edificis emblemàtics del port. Està construït dins l'aigua i s'uneix a terra mitjançant un caminó.

Es otro de los edificios emblemáticos del puerto. Está construido dentro del agua y se une a tierra por un caminito.

Moll del Fonduco Muelle del Fonduco

En aquest racó del port, que pertany al municipi de Castell, podria dir-se que el temps s'ha aturat. És habitual trobar-hi pescadors aficionats, ja que el port de Maó és l'únic de Balears on aquesta activitat es permet expressament en algunes de les seves zones. Des de l'any 1993 Menorca està declarada reserva de biosfera per la UNESCO.

En este rincón del puerto, que pertenece al municipio de es Castell, podría decirse que el tiempo se ha detenido. Es habitual encontrar aquí a pescadores aficionados, ya que el puerto de Maó es el único de Baleares donde esta actividad está expresamente permitida en algunas de sus zonas. Desde el año 1993 Menorca está declarada reserva de la biosfera por la UNESCO.

22

Nimfeu romà de Cala Figuera Ninfeo romano de Cala Figuera

És una font romana que es va construir en una gruta natural. És, possiblement, una de les obres portuàries més antigues d'Europa. Es va utilitzar per subministrar aigua als vaixells fins al segle XVIII, durant uns 19 segles!

Es una fuente romana que se construyó en una gruta natural. Es, posiblemente, una de las obras portuarias más antiguas de Europa. Se utilizó para abastecer de agua a los buques hasta el siglo XVIII, ¡durante unos 19 siglos!

23

I AQUEST PEIX ES MENJA?
¿V ESE PEZ SE COME?

PODEM TIRAR PA A LES LLISSES?
¿PODEMOS TIRARLES PAN A LAS LISAS?

MENGES ALGUES?
¿COMES ALGAS?

HI HA TINTORERES?
¿HAY TINTORERAS?

S'HI POT NEDAR?
¿SE PUEDE NADAR?

DONCS JO SOC VEGANA!
¡PUES YO SOY VEGANA!

MON PARE EM VA DIR QUE AQUÍ HI HAVIA UN VIVER DE LLAGOSTES.
MI PADRE ME DIJO QUE AQUÍ HABÍA UN VIVERO DE LANGOSTAS.

QUÈ ÉS AIXÒ QUE FLOTA A L'ALTRE COSTAT?
¿QUÉ ES ESO QUE FLOTA AL OTRO LADO?

SI ESTEU EN SILENCI US EXPLICO QUE SÉ DE LA...
 SI ESTÁIS EN SILENCIO OS EXPLICO LO QUE SÉ DE LA...

Fauna i flora dels ports

Fauna y flora de los puertos

Gavina vulgar (*Larus michahellis*)
Gaviota patiamarilla

És l'au marina més habitual del Mediterrani. S'adapta a tots els medis. Es el ave marina más habitual del Mediterráneo. Se adapta a todos los medios.

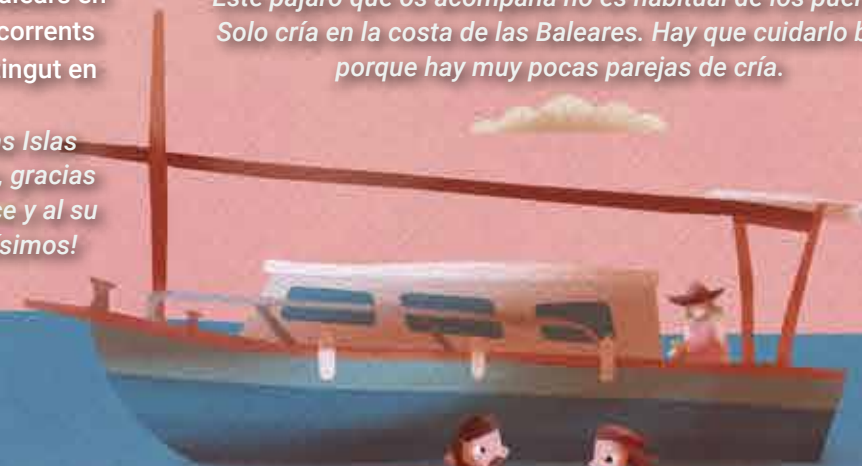
Virot o baldriga balear (*Puffinus mauretanicus*)
Virot o pardela balear

Aquest ocell que us acompanya no és habitual dels ports. Només cria a la costa de les Balears. Se l'ha de cuidar bé, ja que hi ha poques parelles de cria. Este pájaro que os acompaña no es habitual de los puertos. Solo cría en la costa de las Baleares. Hay que cuidarlo bien porque hay muy pocas parejas de cría.

Muscleres Bateas

El port de Maó és l'únic lloc de les Illes Balears en el qual es cultiven musclos, gràcies als corrents submarins d'aigua dolça i al seu alt contingut en plàncton. Són boníssims! El puerto de Maó es el único lugar de las Islas Baleares en el que se cultivan mejillones, gracias a las corrientes submarinas de agua dulce y al su alto contenido en plancton. ¡Están riquísimos!

Posidònia (*Posidonia oceanica*)
Posidonia

És una planta endèmica del Mediterrani. Oxigena l'aigua i facilita la vida marina en les seves praderies. Es una planta endémica del Mediterráneo. Oxigena el agua y facilita la vida marina en sus praderas.

Taparera (*Capparis spinosa*)
Alcaparra

La trobes fàcilment en murs i muralles, així que abunden en els nostres ports. La encuentras fácilmente en muros y murallas, así que abundan en nuestros puertos.

Fonoll marí (*Crithmum maritimum*)
Hinojo marino

Es tracta d'un envinagrat. És un dels secrets d'un bon pa amb oli. La seva collita està regulada. Se trata de un encurtido. Es uno de los secretos de un buen pa amb oli. Su recolección está regulada.

Llissa (*Chelonia labrosus*)
Lisa

Sempre va en grup. Siempre va en grupo.

Estrella de mar amb potes escatores (*Ophiothrix fragilis*)
Ofiura

És una estrella de mar de braços llargs i fràgils. Es una estrella de mar de brazos largos y frágiles.

Pedaç (*Bothus podas*)
Podas

S'amaga molt bé a l'arena. És un mestre del camuflatge. Se esconde muy bien en la arena. Es un maestro del camuflaje.

Eriçons de mar (*Paracentrotus lividus*)
Erizos de mar

Són habituals dels fons rocosos i les praderies de posidònia. A les nostres illes estan protegits. Son habituales en fondos rocosos y praderas de posidonia. Están protegidos en nuestras islas.

Salpa i sarg (*Sarpa salpa / Diplodus sargus*)
Salpa y sargo

Solen nedar entre la posidònia. Suelen nadar entre la posidonia.

Savina (*Juniperus phoenicea*)
Sabina

És molt resistent a l'aigua del mar i és habitual de terrenys secs. Es muy resistente al agua del mar y habitual de terrenos secos.

Corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*)
Cormorán grande

Caça peixos nedant i bussejant. Caza peces nadando y buceando.

Anemone (*Anemonia sulcata*)
Anémona

És un animal marí. Caça peixos i marisc amb els seus tentacles. Es un animal marino. Caza peces y mariscos con sus tentáculos.

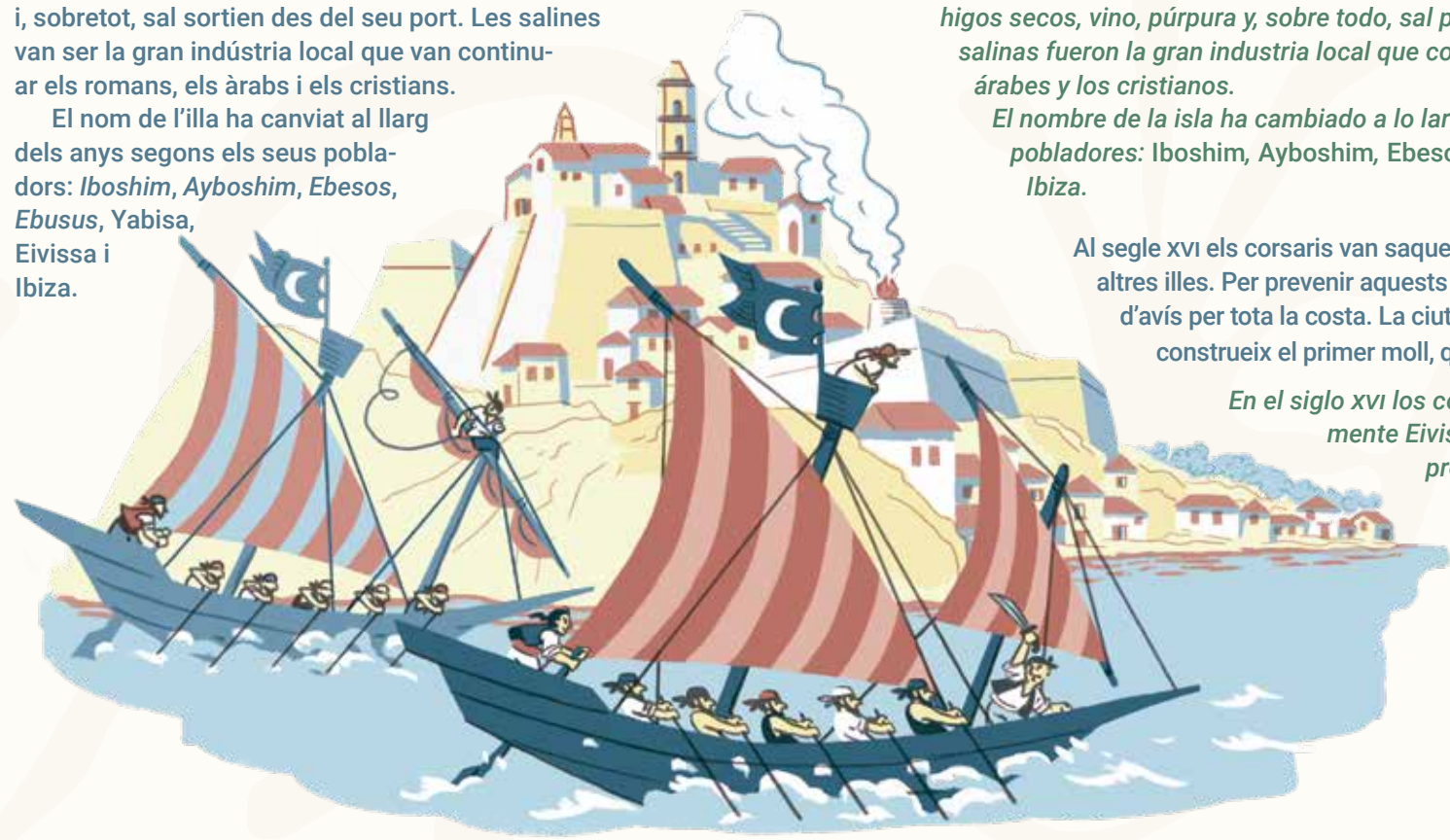
El port d'Eivissa. Primeres instal·lacions

El puerto de Eivissa. Primeras instalaciones

Els fenicis s'estableixen a l'illa l'any 654 aC. Aleshores la badia d'Eivissa era molt més gran i protegia de manera natural les petites embarcacions d'aquell temps. *Ebusus* ('Eivissa'), en honor del déu Bes, va ser el port principal de les Illes durant les guerres púniques entre cartaginesos i romans. També va ser una bona ciutat pel comerç marítim: figues seques, vi, porpra i, sobretot, sal sortien des del seu port. Les salines van ser la gran indústria local que van continuar els romans, els àrabs i els cristians.

El nom de l'illa ha canviat al llarg dels anys segons els seus pobladors: *Iboshim*, *Ayboshim*, *Ebesos*, *Ebusus*, *Yabisa*, *Eivissa* i *Ibiza*.

Los fenicios se establecen en la isla el año 654 a. C. Entonces, la bahía de Eivissa era mucho más grande y daba una protección natural a las pequeñas embarcaciones de esos tiempos. *Ebusus* ('Eivissa'), en honor al dios Bes, fue el principal puerto de las Islas durante las guerras púnicas entre cartaginesos y romanos. También fue una buena ciudad para el comercio marítimo: higos secos, vino, púrpura y, sobre todo, sal partían desde su puerto. Las salinas fueron la gran industria local que continuaron los romanos, los árabes y los cristianos.

El nombre de la isla ha cambiado a lo largo de los años según sus pobladores: *Iboshim*, *Ayboshim*, *Ebesos*, *Ebusus*, *Yabisa*, *Eivissa* e *Ibiza*.

Al segle XVI els corsaris van saquejar repetidament Eivissa i les altres illes. Per prevenir aquests atacs es van construir torres d'avís per tota la costa. La ciutat es fortifica i l'any 1553 es construeix el primer moll, que durarà fins a mitjan segle XIX.

En el siglo XVI los corsarios saquearon repetidamente Eivissa y el resto de las islas. Para prevenir estos ataques se construyeron torres de aviso en toda la costa. La ciudad se fortifica y en el año 1553 se construye el primer muelle, que durará hasta mediados del siglo XIX.

Sabies que... ¿Sabías que...

... l'activitat dels corsaris era com la dels pirates, però que saquejaven i enfonsaven vaixells seguint ordres dels seus reis?

... la actividad de los corsarios era como la de los piratas, pero que saqueaban y hundían barcos cumpliendo órdenes de sus reyes?

Al segle XXI canvia la relació del port amb la ciutat. L'activitat dels molls pròxims al centre urbà es desplaça al nou dic i als molls del Botafoc, fent possible, així, la construcció de l'actual passeig de la Marina.

En el siglo XXI cambia la relación del puerto con la ciudad. La actividad de los muelles próximos al centro urbano se desplaza al nuevo dique y a los muelles del Botafoc, posibilitando, así, la construcción del actual paseo de la Marina.

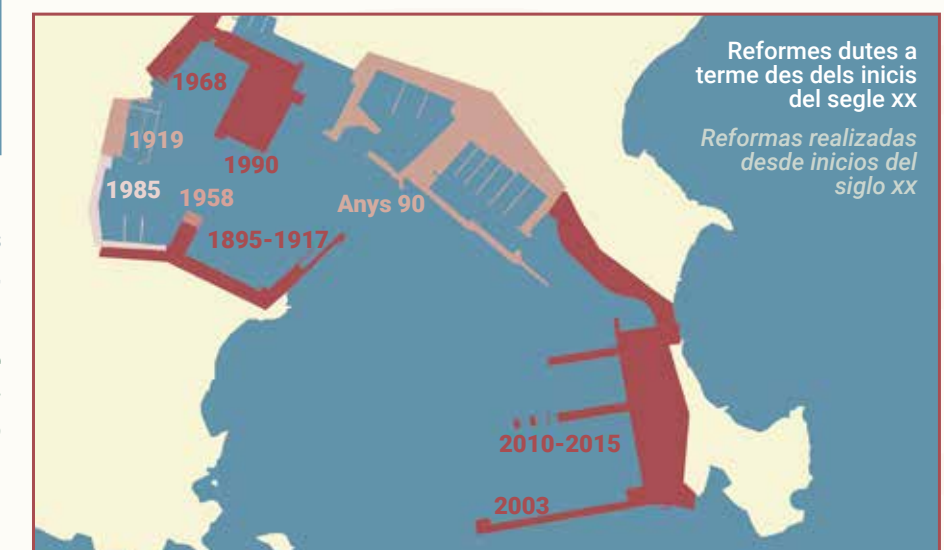
Durant el segle XVIII i principis del XIX hi va haver una gran indústria naval. Molts d'aquests vaixells es van utilitzar per perseguir i acabar amb els corsaris barbarescs. Els corsaris eivissencs, com el tinent de fragata Antoni Riquer, al servei de la Corona d'Espanya, van ser els herois d'aquestes campanyes. Hi ha un obelisc en el contramoll del port que recorda tota aquesta defensa.

Durante el siglo XVIII e inicios del XIX hubo una gran industria naval. Muchos de estos barcos se utilizaron para perseguir y acabar con los corsarios berberiscos. Los corsarios ibicencos, como el teniente de fragata Antoni Riquer, al servicio de la Corona de España, fueron los héroes de estas campañas. Hay un obelisco en el contramuelle del puerto que recuerda toda esta defensa.

Al segle XX es produeix la gran transformació de les modestes instal·lacions del port. Es neteja i es draga la badia i es construeixen dics d'abric i molls. L'illa Plana i el Botafoc s'uneixen a terra.

En el siglo XX se produce la gran transformación de las modestas instalaciones del puerto. Se limpia y se draga la bahía y se construyen diques de abrigo y muelles. La isla Plana y es Botafoc se unen a tierra.

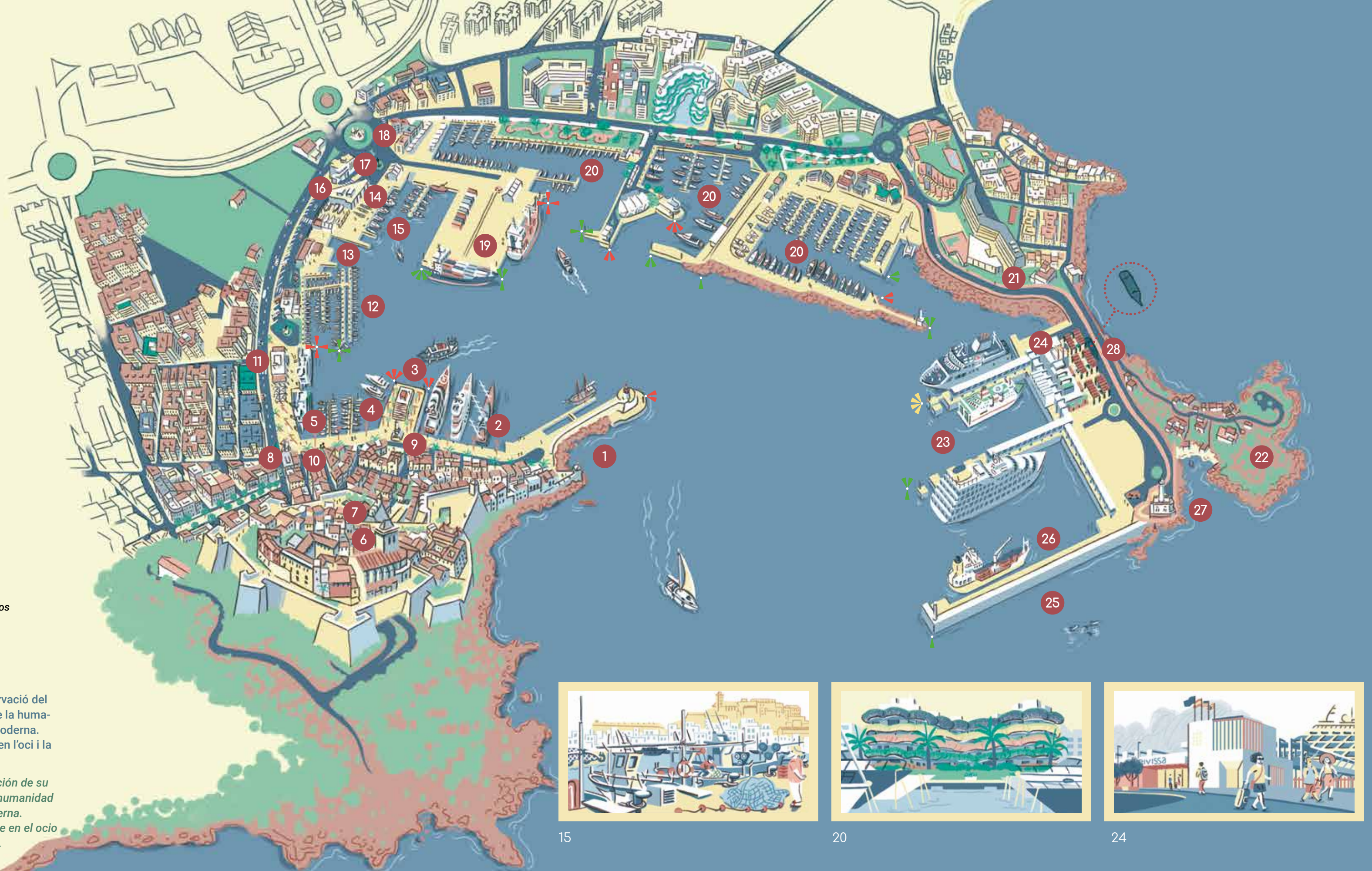
El port d'Eivissa

El puerto de Eivissa

1. Dic d'abric - es Muro / Dique de abrigo - es Muro
  2. Moll de Llevant / Muelle de Levante
  3. Contramoll - es Martell / Contramuelle - es Martell
  4. Moll de Ponent / Muelle de Poniente
  5. Moll de golondrines / Muelle de golondrinas
  6. Dalt Vila
  7. Museu d'Art Contemporani d'Eivissa (MACE) / Museo de Arte Contemporáneo de Eivissa (MACE)
  8. Escultura en homenatge a la gent del mar / Escultura en homenaje a la gente del mar
  9. Obelisc en homenatge als corsaris eivissencs / Obelisco en homenaje a los corsarios ibicencos
  10. Escultura en homenatge al moviment hippy / Escultura en homenaje al movimiento hippy
  11. Estació marítima de Formentera / Estación marítima de Formentera
  12. Club Náutico de Ibiza
  13. Varador de reparació d'embarcacions / Varadero de reparación de embarcaciones
  14. Estenedor de xarxes / Secadero de redes
  15. Moll pesquer / Muelle pesquero
  16. Confraria de pescadors / Cofradía de pescadores
  17. Oficines de l'Autoritat Portuària de Balears / Oficinas de la Autoridad Portuaria de Baleares
  18. Monument al ca eivissenc / Monumento al podenco ibicenco
  19. Molls Comercials / Muelles Comerciales
  20. Instal·lacions nàutiques / Instalaciones náuticas
  21. Antiga illa Plana / Antigua isla Plana
  22. Antiga illa Grossa / Antigua isla Grossa
  23. Molls del Botafoç / Muelles del Botafoç
  24. Estació marítima del Botafoç / Estación marítima del Botafoç
  25. Dic del Botafoç / Dique del Botafoç
  26. Terminal de combustibles líquids / Terminal de combustibles líquidos
  27. Far del Botafoç / Faro del Botafoç
  28. Jaciment arqueològic cobert / Yacimiento arqueológico cubierto
- ▲ Senyals lluminosos / Señales luminosas

En un encreuament de cultures, Eivissa uneix la perfecta conservació del seu passat, com es reflecteix a Dalt Vila, declarada patrimoni de la humanitat per la UNESCO, amb edificis emblemàtics d'arquitectura moderna. El port, punt de trobada dels eivissencs i els visitants i referent en l'oci i la cultura de la ciutat, és un clar exemple d'aquesta convivència.

En una encrucijada de culturas, Eivissa une la perfecta conservación de su pasado, como se refleja en Dalt Vila, declarada patrimonio de la humanidad por la UNESCO, con edificios emblemáticos de arquitectura moderna. El puerto, punto de encuentro de ibicencos y visitantes y referente en el ocio y la cultura de la ciudad, es un claro ejemplo de esta convivencia.

15

20

24

Art en els ports i en el seu entorn

Arte en los puertos y en su entorno

Ens encanta gaudir dels nostres ports! Hi tenim passejos, zones d'oci, mercats estacionals... i art, molt d'art.

¡Nos encanta disfrutar de nuestros puertos! Tenemos paseos, zonas de ocio, mercadillos estacionales... y arte, mucho arte.

Damunt el portal de ses Teules de la muralla hi ha el Museu d'Art Contemporani d'Eivissa (MACE).

Sobre el portal de ses Teules de la muralla està el Museo de Arte Contemporáneo de Eivissa (MACE).

I també per a monuments i escultures, com les d'Eivissa que reten homenatge als corsaris, a la gent del mar o als hippies.

Y también para monumentos y esculturas, como las de Eivissa que recuerdan a los corsarios, a la gente del mar o a los hippies.

El monument al ca eivissenc es troba al costat del moll pesquer.

El monumento al podenco ibicenco està juntó al muelle pesquero.

Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma també es troba sobre una muralla de la qual sobresurt l'escultura Bou, de 15 metres d'alçària.

Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma també està sobre una muralla de la que sobresaleix l'escultura Bou, de 15 metres d'altura.

El Museu de Menorca acull peces artístiques, històriques i prehistòriques interessantíssimes.

El Museo de Menorca alberga piezas artísticas, históricas y prehistóricas interesantísimas.

El coneixem. Hi vam anar fa uns mesos, amb l'institut.

Lo conocemos. Estuvimos hace unos meses, con el instituto.

Els passejos dels ports són ideals per a exposicions a l'aire lliure.

Los paseos de los puertos son ideales para exposiciones al aire libre.

També ens en farem una a la rosa dels vents de la Savina. En els ports són molt habituals els rellotges de sol i els penells que indiquen la direcció del vent.

También nos haremos una en la rosa de los vientos de la Savina. En los puertos son muy habituales los relojes de sol y las veletas que indican la dirección del viento.

A Maó vam veure La sirena Mò, una figura de bronze de mida natural. Et pots asseure devora ella, si vols.

En Maó vimos La sirena Mò, una figura de bronce de tamaño real. Te puedes sentar a su lado, si quieres.

La de La porta d'Eos, referida a la deessa grega de l'aurora, es troba a Calas Fonts. És el primer lloc d'Espanya en què es veu sortir el sol.

La de La porta d'Eos, referida a la diosa griega de la aurora, está en Calas Fonts. Es el primer sitio de España por donde se ve salir el sol.

En el moll de la Llotja de Palma hi ha la del Geni de les Illes, una estàtua dedicada als que han contribuït al progrés de les Balears.

En el muelle de la Lonja de Palma está la del Geni de las Illes, una estatua dedicada a los que han contribuido al progreso de las Baleares.

Davant d'aquesta hi ha l'escultura Palma. Es va instal·lar allà l'any 1999 amb motiu de la Universiada que es va celebrar a Palma.

Frente a ella está la escultura Palma. Se instaló allí en el año 1999 con motivo de la Universiada celebrada en Palma.

Em fa pensar en l'escultura Alcudia i en aquella que té forma de cor que hi ha a la terrassa de l'estació marítima de la Savina de Formentera.

Me recuerda a la escultura Alcudia y a la que tiene forma de corazón que hay en la terraza de la estación marítima de la Savina de Formentera.

M'encanta!
Jo també vull una foto allà!

¡Me encanta!
¡Yo también quiero una foto allí!

Al moll de golondrines de Palma, hi ha un penell amb el perfil d'un vaixell dibuixat a l'atles dels Cresques.

En el muelle de golondrinas de Palma, hay una veleta con el perfil de un barco dibujado en el atlas de los Cresques.

I al moll de la Llotja hi ha un rellotge de sol amb el drac de l'elm de Jaume I.

Y en el muelle de la Lonja hay un reloj de sol con el dragón del yelmo de Jaime I.

El port de la Savina. Primeres instal·lacions

El puerto de la Savina. Primeras instalaciones

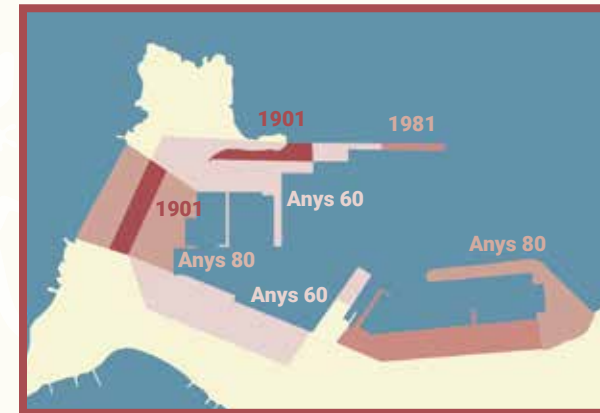

És així. Formentera sofreix el que s'anomena *doble insularitat*. Per arribar fins aquí s'ha de passar pel port d'Eivissa, així que, o agafes dos vaixells o un avió i un vaixell. Formentera no té aeroport. Totes les mercaderies i visitants hi arriben a través del port de la Savina.

Así es. Formentera sufre lo que se llama *doble insularidad*. Para llegar hasta aquí hay que pasar por el puerto de Eivissa, así que, o tomas dos barcos o un avión y un barco. Formentera no tiene aeropuerto. Todas las mercancías y visitantes llegan a través del puerto de la Savina.

A principis del segle XX es construeix el primer dic aprofitant el braç d'arena que unia la costa amb l'illot de la Savina.

A inicios del siglo XX se construye el primer dique aprovechando el brazo de arena que unía la costa con el islote de la Savina.

Reformes dutes a terme des dels inicis del segle XX
Reformas realizadas desde inicios del siglo XX

Als anys 60 es van dur a terme tota mena de millores. El port s'habilita. Hippies de tot el món descobren l'illa, que es mantenia aïllada i verge. És amb ells que arriba el turisme.

El vaixell *Joven Dolores* va ser el més famós de l'illa. Entre els anys 1965 i 1995 s'encarregava de la ruta entre Eivissa i Formentera en una hora i trenta minuts, quan actualment es tarda només mitja hora!

En los años 60 se realizaron todo tipo de mejoras. El puerto se acondiciona. Hippies de todo el mundo descubren la isla, que se mantenía aislada y virgen. Con ellos llega el turismo.

El barco *Joven Dolores* fue el más famoso de la isla. Entre el año 1965 y 1995 cubría la ruta entre Eivissa y Formentera en una hora y treinta minutos, ¡y hoy se tarda solo media hora!

Formentera ha estat, tradicionalment, una illa pobre, i ha estat deshabitada en diferents períodes. Els seus pobladors es dedicaven a la pesca i a una agricultura difícil. La producció de sal en va ser sempre la indústria principal. La sal es portava amb vagonetes des de l'Estany Pudent fins al moll conegut com es *Guafe* (de l'anglès *wharf*, és a dir, 'moll'), on es carregava dins gavarres que la transportaven fins als vaixells de càrrega ancorats al costat de l'illot de la Savina.

Formentera ha sido, tradicionalmente, una isla pobre, y ha estado deshabitada en distintos periodos. Sus pobladores se dedicaban a la pesca y a una agricultura difícil. La producción de sal fue siempre la industria principal. La sal se llevaba en vagonetas desde el Estany Pudent hasta el muelle conocido como es *Guafe* (del inglés *wharf*, es decir, 'muelle'), donde se cargaba en gabarras que la transportaban hasta los cargueros fondeados junto al islote de la Savina.

Avui en dia el turisme és el motor econòmic de Formentera. L'illa lluita per mantenir el seu esperit i és pionera en la protecció del medi ambient marí i terrestre: limita l'accés de vehicles, molts dels cotxes i motos de lloguer són elèctrics i es respecten les praderies de posidònia, el gran tresor del seu ecosistema marí.

Hoy en día el turismo es el motor económico de Formentera. La isla lucha por mantener su espíritu y es pionera en la protección del medio ambiente marino y terrestre: limita el acceso de vehículos, muchos de los coches y motos de alquiler son eléctricos y se respetan las praderas de posidonia, el gran tesoro de su ecosistema marino.

La Savina va ser fins el segle passat una platja arenosa que gairebé no estava protegida. El vertader port de Formentera era l'Estany des Peix, una llacuna a l'oest de la Savina comunicada amb el mar a través d'un petit estret que oferia —i segueix oferint— un abrigo perfecte a les petites embarcacions de pesca de poc calat.

La Savina fue hasta el siglo pasado una playa arenosa apenas protegida. El verdadero puerto de Formentera era el Estany des Peix, una laguna al oeste de la Savina comunicada con el mar por un pequeño estrecho que ofrecía —y sigue ofreciendo— un abrigo perfecto a las pequeñas embarcaciones de pesca de escaso calado.

 2100 aC Primers pobladors	 654 aC Presència fenícia	 S. XV i final del s. XVII Replaments	 1867 L'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria visita l'illa	 1877 Jules Verne cita Formentera a la novel·la <i>Hector Servadac</i>	 1936-1953 Base d'hidroavions a l'Estany Pudent	 Anys 60 Els turistes descobren l'illa
---	--	--	--	--	---	--

El port de la Savina

El puerto de la Savina

3

13

15

18

1. Dic d'abric / Dique de abrigo
  2. Molls de ferris per a passatgers i mercaderia ro-ro / Muelles de ferris para pasajeros y mercancía ro-ro
  3. Estació marítima / Estación marítima
  4. Balisa de la Savina / Baliza de la Savina
  5. Edifici d'aparcaments / Edificio de aparcamientos
  6. Moll de Ribera / Muelle de Ribera
  7. Mercat estacional / Mercadillo estacional
  8. Moll de golondrines / Muelle de golondrinas
  9. Moll Comercial / Muelle Comercial
  10. Instal·lacions nàutiques / Instalaciones náuticas
  11. Oficines de l'Autoritat Portuària de Balears / Oficinas de la Autoridad Portuaria de Baleares
  12. Dàrsena pesquera / Dársena pesquera
  13. Estenedor de xarxes / Secadero de redes
  14. Confraria de pescadors / Cofradía de pescadores
  15. Torre des Guafe / Torre de es Guafe
  16. Rampa varador / Rampa varadero
  17. Rellotge de sol i rosa dels vents / Reloj de sol y rosa de los vientos
  18. Estany des Peix / Estany des Peix
  19. Centre d'Esports Nàutics de Formentera / Centro Náutico Formentera
  20. Salines / Salinas
- ▲ Senyals lluminosos / Señales luminosas

Cada any circulen més de dos milions de passatgers pel port de la Savina, una xifra altíssima per a un port tan petit. L'anar i venir constant de ferris, golondrines i petites embarcacions no seria possible sense una organització impecable i unes instal·lacions modernes.

Cada año circulan más de dos millones de pasajeros por el puerto de la Savina, una cifra altísima para un puerto tan pequeño. El ir y venir constante de ferris, golondrinas y pequeñas embarcaciones no sería posible sin una organización impecable y unas instalaciones modernas.

SEMPRE M'HAVIEN ATRET, ELS PORTS, PERÒ FINS ARA NO M'HAVIA ADONAT DE LA IMPORTÀNCIA QUE TENEN, TANT EN EL MEU DIA A DIA COM EN LA HISTÒRIA DE LES NOSTRES ILLES.
LOS PUERTOS SIEMPRE ME HABÍAN ATRAÍDO, PERO HASTA AHORA NO ME HABÍA DADO CUENTA DE LO IMPORTANTES QUE SON, TANTO EN MI DIA A DIA COMO EN LA HISTORIA DE NUESTRAS ISLAS.

SEGUIM SENT ELS POBLES DEL MAR, COM ELS NOSTRES AVANTPASSATS, I, PER TANT, HEM DE RESPECTAR I PROTEGIR ELS PORTS.
SEGUIMOS SIENDO LOS PUEBLOS DEL MAR, COMO NUESTROS ANTEPASADOS, Y, COMO TALES, DEBEMOS RESPETAR Y PROTEGER LOS PUERTOS.

VIROT, QUE EN VOLS UN POC? PORTA PEIX. HO HA PREPARAT LA MEVA PADRINA.
VIROT, ¿QUIERES UN POCO? LLEVA PESCADO. LO HA PREPARADO MI ABUELA.

ÉS MOLT SALADA. LI HAUREM DE POSAR UN NOM.
ES MUY SALADA. TENDREMOS QUE PONERLE UN NOMBRE.

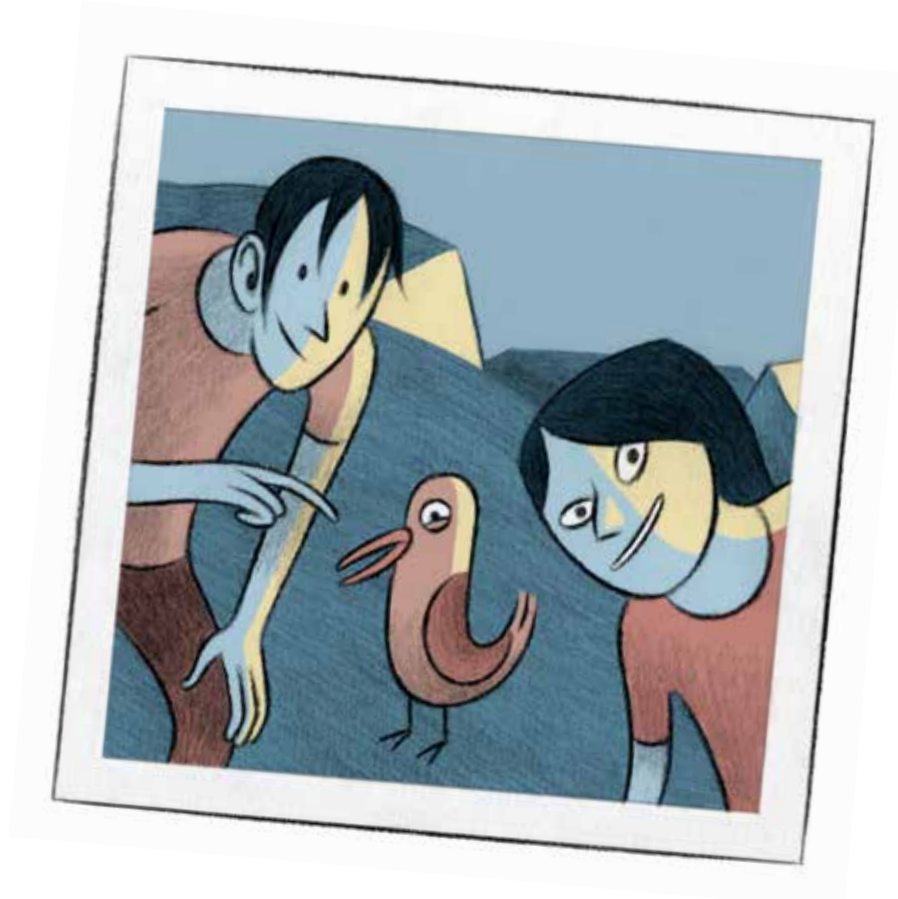
TAGRADA NOCTILUCA, COM LA DEESSA FENICIA DEL MAR?
¿TE GUSTA NOCTILUCA, COMO LA DIOSA FENICIA DEL MAR?

M'ENCANTA!
¡ME ENCANTA!

BON VIATGE, NOCTILUCA.
BUEN VIAJE, NOCTILUCA.

EH! NO ENS HEM PRESENTAT!
JO SOC NA MARINA, I EL MEU AMIC NOM KAI!
¡EH! ¡NO NOS HEMOS PRESENTADO!
¡YO SOY MARINA, Y MI AMIGO SE LLAMA KAI!

Hi ha ports que queden lluny de la ciutat i d'altres que formen part del seu nucli urbà. Entre aquests, es troben els ports de Palma, Alcúdia, Maó, Eivissa i la Savina. Els ports, que formen sempre un barri més, han passat per una transformació rellevant. Han passat de ser la part del darrere de les ciutats a ser la seva façana principal, un canvi gradual paral·lel al temps en què vivim on el mar es considera un espai d'oci.

Hi ha oficis i feines estrictament portuàries que al llarg del temps han anat tenint la seva metamorfosi, una evolució semblant al conjunt dels sectors productius. No és estrany trobar vestigis d'aquestes etapes successives per les quals han passat totes aquelles professions que s'han desenvolupat sobre els molls. Pescadors, armadors, marins, faroners, enginyers... han anat perfeccionant els instruments necessaris per guanyar eficiència.

Els ports presten un servei públic insubstituïble i necessiten el seu espai per exercir-lo. Són les portes per les quals entra tota la mercaderia, on, alhora, s'exerceix una activitat industrial que diversifica l'estructura productiva i que, a més, ofereix unes instal·lacions nàutiques que faciliten la diversitat del producte turístic.

L'organisme públic que gestiona aquests cinc ports d'interès general fa una feina intensa per fer compatible aquesta activitat febril amb la vida quotidiana urbana. Qualsevol molèstia, ja sigui relacionada amb el medi ambient, el soroll o la seguretat, tendeix a reduir-se a zero.

La millor manera d'afavorir aquesta convivència és sabent que es fa en els nostres ports. Les coses que es coneixen es respecten i s'aprecien. Aquest és l'objectiu d'aquesta publicació, que esperem que s'assoleixi i que el port passi a ser un component de la ciutat apreciat pels habitants.

Autoritat Portuària de Balears

Hay puertos alejados de la ciudad y otros que forman parte de su núcleo urbano. Entre estos están los puertos de Palma, Alcúdia, Maó, Eivissa y la Savina. Los puertos, que forman siempre un barrio más, han pasado por una transformación relevante. Han pasado de ser la parte trasera de las ciudades a ser su fachada principal, un cambio gradual paralelo a los nuevos tiempos donde el mar se considera un espacio de ocio.

Hay oficios y trabajos estrictamente portuarios que a lo largo de los tiempos han ido teniendo su metamorfosis, una evolución pareja al conjunto de los sectores productivos. No es extraño encontrar vestigios de estas etapas sucesivas por las que han pasado todas aquellas profesiones que se han desarrollado sobre los muelles. Pescadores, armadores, marinos, fareros, ingenieros... han ido perfeccionando los instrumentos necesarios para ganar eficiencia.

Los puertos prestan un servicio público insustituible y necesitan de su espacio para ejercerlo. Son las puertas por las que entra toda la mercancía, donde, a la vez, se ejerce una actividad industrial que diversifica la estructura productiva y que, además, ofrece unas instalaciones náuticas que facilitan la diversidad del producto turístico.

El organismo público que gestiona estos cinco puertos de interés general desarrolla una intensa labor para hacer compatible esta actividad febril con la vida cotidiana urbana. Cualquier molestia, ya sea relacionada con el medio ambiente, los ruidos o la seguridad, tiende a reducirse a cero.

La mejor forma de favorecer esta convivencia es sabiendo qué se hace en nuestros puertos. Lo que se conoce se respeta y aprecia. Este es el objetivo de esta publicación, que esperamos que se logre y que el puerto pase a ser parte de la ciudad apreciada por sus habitantes.

Autoridad Portuaria de Balears

Glossari

A

Abordar: pujar a un vaixell. També xocar contra ell.

Amarrador: pilar, estaca o argolla on s'amarren els vaixells.

Amuntegament: lloc on s'ajunten coses, com ara pedres, fems o provisions.

Ancó: entrada del mar més gran que una cala.

Ancorar: aturar un vaixell clavant l'àncora al fons de l'aigua.

Ancoratge: lloc on s'ancoren les embarcacions.

Aqüífer: pou natural d'aigua dolça.

Atles: abans del Google Maps, era allò que la humanitat utilitzava per saber com era el món conegut.

B

Balisa: senyal fix com els fars però d'un abast lluminós inferior a les 10 milles.

Bocana: entrada al port per on entren i surten els vaixells.

Bodega: espai interior dels vaixells en què es transporta la mercaderia.

C

Calat: la part submergida d'un vaixell. Els vaixells petits solen tenir poc calat.

Carenatge: feines de reparació d'un vaixell.

Confraria de pescadors: lloc on es reuneixen els pescadors per tractar els temes de la seva professió.

Cable o cap: els marins d'abans deien que en un vaixell només hi havia la corda de la campana i la del rellotge. Avui en dia, ni això.

D

Dàrsena: secció del port resguardada artificialment perquè els vaixells hi puguin ancorar, carregar i descarregar.

Dic: mur gruixut construït de manera artificial per contenir l'embat de les ones.

Dragar: fer un port més profund amb l'extracció de fang, pedres i arena del fons.

Drassana: lloc on es construeixen i reparen els vaixells. *Mestrança* significa el mateix.

E

Endèmic: que només es troba en una zona determinada, no repartit pel món.

Escaló: així s'anomena el caire dels molls.

Escullera: blocs de pedres grosses per protegir el port de l'erosió marina.

Espigó: tipus de dic que es construeix perpendicularment al moll.

G

Gavarra: vaixell de poc calat per portar càrrega.

L

Línia de flotació: separa la part del vaixell que queda submergida de la que no hi queda.

Llatzeret: es tracta d'una mena d'hospital per mantenir-hi en quarantena els infectats o sospitosos de malalties contagioses.

Llotja (del peix): edifici on els comerciants i els pescadors negocien el preu del peix.

M

Magatzem: en els ports, es tracta d'un tipus de cobert propi per resguardar-hi vaixells o altres estris.

MARPOL: és el nom que rep el conveni internacional per prevenir la contaminació del mar a causa dels vaixells.

Mascaró de proa: figura de fusta pintada de colors que s'utilitzava per decorar la proa.

Moll de ribera: moll que està construït sobre la costa, sense guanyar al mar.

N

Naviliera: és com s'anomena la companyia que és propietària de vaixells.

P

Palangre: fil llarg i gruixut del qual pengen altres fils amb hams.

Plàncton: diferents microorganismes diminuts que viuen a l'aigua.

Porpra: substància que s'extreia d'uns mol·luscs i que servia per teyir de color vermell fort.

Pòrtic elevador (travel lift en anglès): així s'anomena un tipus de grua amb rodes que s'utilitza per treure vaixells de l'aigua i portar-los a un punt del varador per reparar-los.

R

Reserva de biosfera: lloc que representa un hàbitat del planeta i que té un compromís de conservació i protecció de la biodiversitat que hi conté.

Riberenc: arran de la costa.

S

Sitja: tipus de magatzem sec per a gra, ciment o altres mercaderies sòlides a granel.

T

Transatlàntic: abans s'anomenaven així els creuers que transportaven passatgers.

V

Vagoneta: vagó de petites dimensions i descobert que s'usa per transportar-hi materials.

Vaixell correu: així s'anomenava l'antic ferri.

X

Xabec: vaixell de tres pals amb veles llatines que també solia navegar amb rem.

Glosario

A

Abordar: subir a un barco. También chocar contra él.

Acopio: lugar donde se juntan cosas, como piedras, basura o provisiones.

Acuífero: pozo natural de agua dulce.

Amarradero: pilar, poste o argolla donde se amarran los barcos.

Astillero: lugar donde se construyen y reparan los barcos. Atarazana significa lo mismo.

Atlas: antes de Google Maps, era lo que la humanidad utilizaba para saber cómo era el mundo conocido.

B

Baliza: señal fija como los faros pero de un alcance luminoso inferior a las 10 millas.

Barco correo: así se le llama al antiguo ferri.

Bocana: entrada al puerto por donde entran y salen los barcos.

Bodega: espacio interior de los barcos donde se transporta la mercancía.

C

Cable o cabo: los marinos de antes decían que en un barco tan solo existe la cuerda de la campana y la del reloj. Hoy en día, ni eso.

Calado: la parte sumergida de un barco. Los barcos pequeños suelen tener poco calado.

Cantil: así se le llama al borde de los muelles.

Carenado: trabajos de reparación del barco.

Cofradía de pescadores: lugar donde se reúnen los pescadores para tratar los temas de su profesión.

D

Dársena: parte de un puerto resguardada artificialmente para que los barcos puedan fondear, cargar y descargar.

Dique: muro grueso construido de manera artificial para contener el embate de las olas.

Dragar: hacer un puerto más profundo sacando barro, piedras y arena del fondo.

E

Endémico: que solo se encuentra en una zona determinada, no repartido por el mundo.

Ensenada: entrada de mar más grande que una cala.

Escollera: bloques de piedras grandes para proteger el puerto de la erosión marina.

Espigón: tipo de dique que se construye perpendicularmente al muelle.

F

Fondear: detener un barco anclándolo al fondo.

G

Gabarra: barco de muy poco calado para llevar carga.

J

Jabeque: barco de tres palos con velas latinas que también solía navegar a remo.

L

Lazareto: especie de hospital para mantener en cuarentena a los infectados o sospechosos de enfermedades contagiosas.

Línea de flotación: separa la parte del barco que queda sumergida de la que no.

Lonja (del pescado): edificio donde comerciantes y pescadores negocian el precio del pescado.

M

MARPOL: es el nombre que recibe el convenio internacional para prevenir la contaminación del mar por los buques.

Mascarón de proa: figura de madera pintada de colores que se usaba para decorar la proa.

Muelle de ribera: muelle que está construido sobre la costa, sin ganar al mar.

N

Naviera: es como se le llama a la compañía propietaria de buques.

P

Palangre: hilo largo y grueso del cual penden otros hilos con anzuelos.

Plancton: diferentes microrganismos diminutos que viven en el agua.

Pórtico elevador (travel lift en inglés): así se le llama a un tipo de grúa con ruedas que se utiliza para sacar barcos del agua y llevarlos a un punto del varadero para repararlos.

Púrpura: sustancia que se sacaba de unos moluscos y que servía para teñir de color rojo fuerte.

R

Reserva de la biosfera: lugar que representa un hábitat del planeta y que tiene un compromiso de conservación y protección de su biodiversidad.

Ribereño: junto a la costa.

S

Silo: tipo de almacén seco para grano, cemento u otras mercancías sólidas a granel.

Surgidero: lugar donde fondean las embarcaciones.

T

Tinglado: tipo de almacén propio de los puertos para resguardar barcos u otros enseres.

Trasatlántico: antes se les llamaba así a los cruceros que transportaban pasajeros.

V

Vagoneta: vagón de pequeñas dimensiones y descubierto que se usa para transportar materiales.

LES PORTES DEL MAR.
Un recorregut pels ports d'interès general
de les Illes Balears

Coordinació

Raimond Jaume, Ricardo Recio i
Alfonsa Jiménez

Concepte i desenvolupament de continguts

Clúster de còmic i nous mèdia de Mallorca

Textos

Verbigrafia i Flavia Gargiulo

Il·lustracions

Linhart, Jaume Balaguer, Àlex Fito,
Canizales i Flavia Gargiulo

Imatge del retaule de Sant Jordi de Pere Niçard i
Rafel Mòger cedida pel Capítol de la Catedral de
Mallorca (2020)

Imatge de la vista de la ciutat i port de Maó
de Giuseppe Chiesa cedida pel Museu de Menorca
(2020)

Disseny

Verbigrafia

Assessorament lingüístic i traducció

Barbara Aguiló

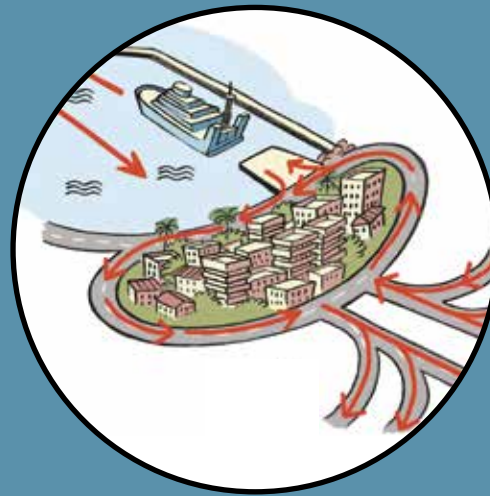
Impressió

EDITORIAL MIC

Dipòsit Legal: PM-00796-2021
© 2021 d'aquesta edició: Autoritat Portuària de Balears
© 2021 dels textos: Els autors
© 2021 de les il·lustracions: Els autors

Els nostres ports i ciutats van néixer al mateix temps i estan relacionats urbanísticament i econòmicament. T'has fixat que els ports funcionen com un rellotge?
L'activitat del port forma part del dia a dia de les Illes, dels seus pobles, dels seus negocis i de les nostres vides.

*Nuestros puertos y ciudades nacieron al mismo tiempo y están relacionados urbanística y económicamente. ¿Te has fijado en que los puertos funcionan como un reloj?
La actividad del puerto forma parte del día a día de las Islas, de sus pueblos, de sus negocios y de nuestras vidas.*

Ports de Balears

Autoritat Portuària de Balears